

DENK ROTTERDAM

VOOR

IEDEREEN

Verkiezingsprogramma 2022 – 2026

DE

NK

LIJST 6

Inhoudsopgave

4	1	Voorwoord politiek leider Farid Azarkan
6	2	Voorwoord lijsttrekker Faouzi Achbar
8	3	Inclusie & Acceptatie
12	4	Wonen en buitenruimte
16	5	Armoedebestrijding & Schuldhulpverlening
22	6	Onderwijs
28	7	Werk en inkomen
32	8	Zorg, Welzijn & Sport
38	9	Mobiliteit
42	10	Economie
48	11	Haven
54	12	Mileu & Duurzaamheid
58	13	Cultuur, Recreatie & Natuur
60	14	Bestuur & Democratie

1 Voorwoord politiek leider Farid Azarkan

Op woensdag 16 maart 2022 gaan we naar de stembus voor de gemeenteraadsverkiezingen. Deze verkiezingen zijn van groot belang voor Nederland en voor jou. Jij hebt dan de mogelijkheid om ervoor te zorgen dat jouw gemeente er is voor iedereen.

De gemeente is namelijk de overheid waar wij het meeste mee te maken hebben. Of het nou gaat om een veilige buurt, om een schone straat, of om een betaalbaar huis; jouw gemeente beslist hierover.

Het is daarom van groot belang dat jij op 16 maart 2022 gaat stemmen op een partij die de juiste oplossingen heeft voor jouw gemeente.

DENK wil een gemeente die werkt voor iedereen. Daarom is gelijke kansen voor alle Nederlanders de hoofdzet van DENK bij deze verkiezingen. Daar zal DENK voor strijden.

Wij zullen strijden voor gelijke kansen op een woning. Wij willen dat gemeenten stoppen met het uithollen van de sociale sector en meer betaalbare woningen bouwen.

Wij zullen strijden voor gelijke kansen op goed onderwijs. Daarom moeten gemeenten meer investeren in het onderwijsachterstandenbeleid.

Wij zullen strijden tegen discriminatie en racisme. Ook gemeenten moeten meer maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat niemand wordt uitgesloten.

Ik roep jou op om samen met DENK te strijden voor gelijke kansen. Voor een gemeente die werkt voor iedereen.

Stem op 16 maart 2022 op DENK!

Farid Azarkan
Politiek Leider DENK

Farid AZARKAN

14 -15 -16 MAART 2022
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

2 Voorwoord lijsttrekker DENK Rotterdam

Beste Rotterdammers,

In maart mogen we na 4 jaar weer naar de stembus gaan voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2022.

Als DENK Rotterdam hebben wij ons de afgelopen periode ingezet om jullie stem in de raad zo goed mogelijk te laten klinken en te werken aan een Rotterdam dat van ons allemaal is. Wij kunnen met gepaste trots dan ook terugkijken naar onze inzet die wij samen met jullie hebben kunnen realiseren.

Zo hebben wij onder andere gezorgd voor gratis ov voor kinderen, zijn wij discriminatie op de woningmarkt tegengegaan, hebben wij basisschoolleerlingen voorzien van gratis ontbijt op school en de zorg voor Rotterdammers verbeterd.

Maar we zijn er nog niet!

Rotterdam staat namelijk voor nog veel grotere uitdagingen dan voorheen. Denk hierbij aan de oververhitte en overspannen woningmarkt, 1 op de 5 kinderen die opgroeien in armoede, de enorme kansenongelijkheid in het onderwijs en de behoefte aan zorg van zorgbehoevende Rotterdammers.

Wij zullen er wederom alles aan doen om de komende vier jaar deze uitdagingen om te zetten in kansen en mogelijkheden.

Maar dit kunnen wij niet alleen! Daarbij hebben wij jullie hulp nodig.

Ik wil jullie dan ook vragen om samen met DENK Rotterdam te blijven strijden voor een Rotterdam voor iedereen.

Stem op 14, 15 of 16 maart 2022 op DENK Rotterdam!

Faouzi Achbar
Lijsttrekker DENK Rotterdam

Faouzi ACHBAR

14 -15 -16 MAART 2022
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

3 Inclusie & Acceptatie

De kracht van Rotterdam is altijd de diversiteit van haar gemeenschap geweest. Vandaag de dag vormen Rotterdammers met meer dan 180 achtergronden deze kracht! Het is tijd dat het bestuur van deze stad aan de slag gaat om optimaal gebruik te maken van deze rijke bron van talent. Door de inzet van alle Rotterdammers samen, kunnen we onze stad haar kracht blijven geven voor de huidige ontwikkelingen en kunnen we haar voeden voor de toekomst. DENK Rotterdam wil samen met alle Rotterdammers de handen ineen slaan om te komen tot een inclusieve stad waar iedereen zich thuis voelt.

DENK Rotterdam maakt zich vanaf de oprichting al sterk voor een superdivers en inclusief Rotterdam. Een Rotterdam voor al haar bewoners. Daarom gaat DENK Rotterdam strijden om het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid nog meer prioriteit te geven en een integraal onderdeel te maken van alle facetten van het beleid.

Denk hierbij onder andere aan het onderwijs, de werkgelegenheid, huisvesting en cultuur. DENK Rotterdam gaat een diversiteits- en inclusiviteitsfocus brengen in het beleid. Dit wil DENK Rotterdam doen door de volgende punten te realiseren:

- Adviesorganen, sollicitatie- en aanbestedingscommissies van de gemeente Rotterdam dienen voor minimaal 50% te bestaan uit mensen met een diverse achtergrond. Rotterdam is rijk aan divers toptalent en kwaliteit. DENK Rotterdam gaat ervoor zorgen dat in verschillende netwerken gezocht gaat worden om dit talent aan te trekken, in plaats van te blijven vissen in dezelfde vijver van werving- en selectiebureaus.
 - Opstellen van een gemeentelijk actieplan voor diversiteit en inclusie. De gemeente gaat zich proactiever opstellen in het proces van het aantrekken van nieuwe bestuurders of toezichthouders. Dit begint al bij het opstellen van een profielschets, bij informatie over de long en short list van kandidaten en door het voeren van een kennismakingsgesprek met de voorgedragen kandidaat.
 - Een publieke barometer van alle Rotterdamse bedrijven opzetten om ze aan het denken te zetten over het belang van diversiteit en inclusie binnen een organisatie. De barometer is bedoeld om van elkaar te leren hoe diversiteit en inclusie binnen een organisatie bevorderd kan worden. De organisatie die zich het meest sterk maakt voor diversiteit en inclusie kan hiervoor een prijs in ontvangst nemen om als voorbeeld te dienen voor andere organisaties en te stimuleren om naar dezelfde maatstaven een diversiteits- en inclusiviteitsbeleid te voeren.
-

- De gemeente Rotterdam maakt van de bestrijding van discriminatie een absolute topprioriteit. Er wordt meer geld geïnvesteerd in het antidiscriminatiebeleid en in de gemeentelijke antidiscriminatievoorziening. Er komt meer ambtelijke capaciteit beschikbaar voor het antidiscriminatiebeleid. Voorlichtingscampagnes worden opgevoerd en er komt meer aandacht voor het vergroten van de meldingsbereidheid. De gemeente gaat voorzien in laagdrempelige meldingsmogelijkheden in wijken en op scholen. Door het uitvoeren van herhaaldelijk mysteryguest onderzoek worden discriminerende bedrijven opgespoord, aangesproken en doorgegeven aan de politie of de antidiscriminatievoorziening. De gemeente sluit aantoonbaar discriminerende bedrijven en organisaties voor 15 jaar uit van opdrachten of subsidies van de gemeente. Bedrijven en organisaties die zijn veroordeeld voor discriminatie worden door de gemeente aan de schandpaal genageld (naming and shaming). De door DENK aangestelde Stadsmarinier Discriminatie blijft de komende periode in stand om met doorzettingsmacht het antidiscriminatiebeleid aan te jagen en gaat leiding geven aan een Taskforce Discriminatiebestrijding waarin de gemeente, de politie, het OM en Radar in zijn vertegenwoordigd. Deze Taskforce rapporteert halfjaarlijks aan de raad. Bij subsidieverstrekking en opdrachtverlening wordt een deel van het geld ingezet om de voorkeur te geven aan bedrijven en organisaties die goed antidiscriminatiebeleid voeren. Er wordt een collegetarget opgesteld waarin wordt toegewerkt naar het uitbannen van discriminatie.
- Er komt specifiek beleid om hardnekkige vormen van discriminatie aan te pakken zoals moslimhaat, antisemitisme en afrofobie.
- De gemeentelijke organisatie wordt in alle facetten en beleidsterreinen doorgelicht op discriminerende praktijken.
- Om een afspiegeling te zijn van de stad, voert de gemeente diversiteitsquota in.
- Een convenant diversiteit opstellen, waarin concrete doelen staan opgesomd waaraan zowel publieke als private organisaties aan moeten voldoen. Partnerorganisaties van de gemeente worden uitgenodigd om het convenant te tekenen.

- Ritueel begraven mogelijk blijven maken voor de vele geloofsgemeenschappen in Rotterdam. De vele geloofsgemeenschappen die in Rotterdam zijn vertegenwoordigd kennen verschillende tradities en gebruiken op het gebied van begraven. De gemeente Rotterdam maakt begraven volgens rituelen van verschillende geloofsgemeenschappen mogelijk in Rotterdam en borgt dit recht van de Rotterdammers altijd.

4 Wonen en Buitenruimte

In Rotterdam is er sprake van een groot woningtekort. Daarnaast verdwijnen er te veel betaalbare woningen door sloop en verkoop. Ook zijn veel woningen in Rotterdam van onvoldoende kwaliteit op het gebied van isolatie. Hierdoor betalen Rotterdammers te veel van hun inkomen aan woonlasten en energiekosten, en hebben Rotterdammers grote moeite om een betaalbare woning te vinden. DENK Rotterdam wil dat er voldoende betaalbare woningen zijn in Rotterdam, voor alle Rotterdammers. Dit willen we realiseren door:

- De Woonvisie aan te passen. De huidige afbraak van de sociale huursector wordt gestopt. Momenteel is er een ernstig tekort aan sociale woningen en middenhuur waardoor Rotterdammers tot wel 36 maanden moeten wachten op een woning. De gemeente dient een nieuwe woonvisie te ontwikkelen waaraan een sociaal statuut woningbouw Rotterdam wordt gekoppeld waarin verankerd is dat er genoeg sociale huurwoningen en midden huur gebouwd zal worden. De gemeente gaat hiermee voorkomen dat woningen uit de sociale woningvoorraad worden onttrokken. Bij nieuwbouwprojecten gaat de gemeente sturen op meer sociale huurwoningen en meer woningen in het middensegment. Er gaat minder gebouwd worden voor het hoger segment en met name minder in het topsegment. DENK Rotterdam wil dus meer bouwen voor de meerderheid van de Rotterdammers. De grensbedragen in de woonvisie worden zodanig aangepast, dat de koopgrens van woningen in bijvoorbeeld de sociale koop, ook daadwerkelijk sociale koop zijn. Hiermee voorkomen we dat er onbetaalbare woningen voor Rotterdammers worden meegerekend in de woningvoorraad en de bouwproductie.
- Meer betaalbare gezinswoningen realiseren. DENK Rotterdam wil dat Rotterdammers die wooncarrière maken in hun eigen stad een betaalbare woning kunnen vinden. Daarom wil DENK Rotterdam dat beschikbare bouwlocaties, zoals de MerweHavens, ingezet worden om voldoende gezinswoningen te realiseren. Er moet op toegezien worden dat deze woningen ook daadwerkelijk naar Rotterdammers gaan.

- Speculatie aanpakken. Speculanten die de prijs opdrijven moeten worden tegengegaan. Daarom wil DENK Rotterdam dat in de regel een zelfbewoningsplicht wordt ingevoerd bij nieuwbouwprojecten. De gemeentemoet meer ruimte krijgen om ook bij verkoop van bestaande bouw een zelfbewoningsplicht in te voeren.
- Sturen op betaalbare middenhuur voor de lange termijn. De huren rijzen in Rotterdam de pan uit. DENK Rotterdam wil daarom dat er een nieuw actieplan middenhuur komt, waarin een betaalbare huursom voor langere termijn wordt gegarandeerd. Bij exorbitante huurstijgingen gaat de gemeente de ruimte krijgen om die te maximeren.
- Sloop en liberalisatie van sociale huurwoningen aan banden leggen. DENK Rotterdam wil dat er uiterst terughoudend wordt omgegaan met sloop en verkoop om de voorraad sociale huurwoningen op peil te houden. De gemeente gaat met corporaties in gesprek gaan om exorbitante huurstijgingen aan banden te leggen.
- Meer bouwen. DENK Rotterdam is er een voorstander van om te sturen op nog meer volume in de woningbouw. Gedane investeringen in plancapaciteit bij de gemeente moeten waar mogelijk behouden blijven, om als gemeente snel de bouwproductie te kunnen opvoeren. De gemeente gaat nog meer hoogbouw realiseren en de ruimte in de hoogbouwvisie hiervoor benutten. Daarnaast sturen we op verdichting waar mogelijk. Bouwen in hoogwaardig groen heeft voor DENK niet de voorkeur, maar dit mag geen dogma zijn dat in de praktijk de woningbouwproductie tegengaat. Mogelijkheden voor flexwoningen worden beter benut om de grootste noden op de woningmarkt snel te ledigen.
- Goed verhuurderschap bevorderen. DENK Rotterdam wil verhuurders die hun huurders uitknijpen aanpakken. Het actieplan goed verhuurderschap wordt daarom doorgezet en wordt er gezorgd voor voldoende financiering. Er gaan verhuurdersvergunningen ingevoerd worden, waardoor slechte verhuurders geweerd kunnen worden waarbij specifieke aandacht gegeven wordt aan het voorkomen van woningmarktdiscriminatie. Er worden huurteams ingevoerd worden om huurders laagdrempelig en meertalig te ondersteunen in hun rechtspositie.

- Er komt een plan om de Rotterdamwet op termijn volledig uit te faseren. De huidige buitenwerkingstelling van elementen van deze wet zetten we door. De overige elementen die nu nog in werking zijn, moeten worden uit gefaseerd.
- Maatregelen te nemen om uitbuiting en slechte woonomstandigheden voor arbeidsmigranten tegen te gaan. Hier moet budget voor beschikbaar komen om te zorgen voor passende huisvesting en de gemeente moet er werk van maken dat de input van arbeidsmigranten wordt meegenomen in het beleid.
- Verkamering die tot overlast en speculatie leidt aanpakken door bijvoorbeeld splitsingsverboden lokaal in te voeren.
- Open en transparante biedingen op woningen om gesjoemel op de huizenmarkt tegen te gaan en extreme overbiedingen te voorkomen. Op de overspannen woningmarkt is overbieden de nieuwe norm. Het transparant maken van de biedingen op woningen maakt de procedures zichtbaar voor alle kopers. Zo zal voorkomen worden dat Rotterdammers tot wel een ton meer gaan overbieden om aan een woning te komen. Tevens steekt de gemeente een stokje voor het gesjoemel op de huizenmarkt waarbij malafide makelaars het op een akkoordje gooien en onderling biedingen doorspelen naar elkaar. Deze malafide makelaars gaan hard aangepakt worden zodat er geen oneerlijke toestanden ontstaan bij biedingen op huizen in Rotterdam.
- Stadsbrede opkoopbescherming van woningen om beleggers tegen te gaan. In de huidige krappe en oververhitte woningmarkt moet voorkomen worden dat beleggers woningen opkopen waardoor Rotterdammers niet kunnen starten op de Rotterdamse woningmarkt. De opkoopbescherming tegen beleggers gaat stadsbreed worden uitgerold zodat beleggers niet Rotterdammers in andere wijken duperen door hun woningen op te kopen waardoor zij niet meer voor een woning in aanmerking kunnen komen.
- Verduurzaming van de huidige woningvoorraad. Woningen die nog prima te renoveren zijn worden opgeknapt zodat woningen niet onnodig worden gesloopt. Hier komt extra budget voor. De doelstelling is ook om Rotterdammers met een kleinere portemonnee hiermee tegemoet te komen door lagere energielasten. De gemeente

gaat goed met haar bewoners om, luistert naar hen en houdt rekening met hun wensen en behoeftes. De gemeente gaat nooit meer met de Rotterdammers om zoals dat is gedaan met de Tweebossers. Bewoners mogen niet meer de dupe worden van een slechte woonvisie. Er gaat betaalbaar wonen voor alle Rotterdammers mogelijk worden gemaakt.

- Duurzame energiezuinige gebouwen. De gemeente dient meer rekening te houden met duurzame en energiezuinige gebouwen bij plannen om nieuwe woningen te realiseren. Ondanks de energietransitie mag het niet zo zijn dat de woonlasten van de lage en middeninkomens stijgen. De gemeente gaat op zoek naar manieren om de woonlasten zelfs te verlagen.
- De landelijk geldende bouwbesluiten en huurliberalisatiegrens aanhouden. De gemeente gaat ervoor zorgen dat woningen die worden meegeteld tot de woningvoorraad voldoen aan de regels van de landelijke overheid. De geldende huurliberalisatiegrens mag nooit worden overschreden.

- Geen achterstallig onderhoud meer van woningen. Corporaties worden ferm aangesproken wanneer er sprake is van achterstallig onderhoud. Wanneer corporaties geen gehoor geven aan de waarschuwing, dan worden er harde sancties getroffen om te voorkomen dat Rotterdammers moeten leven in een bouwval.
- Meer ondergrondse afvalcontainers in de wijken. Er is momenteel een groot tekort aan afvalcontainers. De containers raken snel vol waardoor steeds meer naastplaatsingen te zien zijn. Dit gaat ten koste van het straatbeeld en de leefbaarheid in de wijk. Ook gaan mobiele containers verdwijnen uit het straatbeeld zodat Rotterdammers niet meer hun afval in hun voor- of achtertuin hoeven te plaatsen. De gemeente gaat zoveel mogelijk ondergrondse afvalcontainers plaatsen in de wijken zodat er voldoende aanbod is om het afval in die containers te doen en geen behoefte meer is aan mobiele containers en naastplaatsingen voorkomen wordt.

5 Armoedebestrijding & Schuldhulpverlening

Rotterdam is helaas nog steeds de armoedehoofdstad van Nederland. 1 op de 5 kinderen leeft in armoede. Er zijn basisscholen in Rotterdam waar 70% van de kinderen zonder ontbijt naar school gaat. Daarnaast zien we dat vele jongeren, maar ook volwassenen in problematische schulden zitten. Rotterdammers gaan geholpen worden door hen perspectief te bieden. Dit wil DENK Rotterdam doen door:

- Gratis ontbijt en lunch op school. Veel ouders in Rotterdam hebben niet de financiële mogelijkheid om hun kinderen van ontbijt en/of lunch te voorzien. Er kan niet verwacht worden van scholieren dat zij productief zullen zijn en goed kunnen leren op school als zij met een lege maag achter de schoolbanken zitten. Daarom zal DENK Rotterdam de komende jaren inzetten op het gratis aanbieden van ontbijt en lunch op scholen. De gemeente gaat in gesprek met scholen en zal hier faciliterend in optreden. De gemeente dient ook kennis te nemen van verschillende initiatieven zoals Lunchmaatjes en deze inzetten op Rotterdamse basisscholen zodat ouders en de scholen ontzorgd kunnen worden en ieder kind in Rotterdam met een volle maag van onderwijs kan genieten.
- Het budget verhogen van het perspectieffonds en het versoepelen van de voorwaarden om daarvoor in aanmerking te komen. De gemeente dient het budget voor het opkopen van schulden van Rotterdamse jongeren te verhogen. De gemeente gaat een helpende hand bieden aan jongeren die door problematische schulden in een neerwaartse spiraal terecht zijn gekomen. Door het verhogen van het budget kunnen meer schulden worden afgekocht. Ook dient de gemeente de voorwaarden om in aanmerking te komen te versoepelen zodat meer jongeren gebruik kunnen maken van het perspectieffonds. Een van de voorwaarden waar de meeste jongeren tegenaan lopen is het hebben van aflossingscapaciteit. Dit gaat geschrapt worden.

- Tot 500 euro bijverdienen in de bijstand. Werk moet ook echt lonen en geen reden zijn om te korten op de uitkering. Door Rotterdammers meer ruimte te geven om wat extra's bij te verdienen wordt de stap van een uitkering naar een volledig betaalde baan verkleind. Ook krijgen Rotterdammers op deze manier meer zicht op werkmogelijkheden en durven ze eerder de stap te maken om uit de uitkering te komen. Het bijverdienen gaat niet meer gezien worden als een belemmerende factor, maar juist als een stimulerende prikkel om meer Rotterdammers uit de bijstand te helpen.
- Het ontmoedigen van gokken. Gokverslaving is een enorm groot probleem en zorgt ervoor dat steeds meer Rotterdammers te maken krijgen met problematische schulden. Zij belanden in een neerwaartse spiraal en kunnen door de schulden niet meer het hoofd boven water houden. Vooral door de coronacrisis zijn meer mensen overgegaan op online gokken. Gokken gaat dan ook ontmoedigd worden. De gemeente pleit bij het Rijk om de landelijke wetgeving aan te scherpen. Ook blijft de gemeente zich onverminderd inzetten op preventieve maatregelen.
- Het beschikbaar stellen van gemeentelijke fietsen voor Rotterdammers. Veel Rotterdammers hebben geen alternatieve vervoersmiddelen. Om deze Rotterdammers van een vervoermiddel te voorzien wil DENK Rotterdam dat de gemeente fietsen, die van de straat geplukt en in een depot geplaatst zijn, beschikbaar stelt. Deze fietsen zijn ontruimd van straat maar vaak nog in prima staat voor hergebruik. De gemeente gaat deze fietsen aan de Rotterdammers geven om op die manier het fietsgebruik te stimuleren en een bijdrage te leveren aan de circulariteit van de stad. Ook wordt op deze manier vervoersarmoede tegengegaan. De gemeente dient hier een stukje maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en de vervoersarmoede tegen te gaan in plaats van de fietsen weg te laten rotten in een depot.

- Boodschappen en kleding d.m.v. het jeugdtegoed. De gemeente Rotterdam stelt het jeugdtegoed beschikbaar voor Rotterdamse gezinnen met een kleine beurs om ook boodschappen en kleding aan te schaffen. Het huidige aantal producten dat betaald kan worden met het jeugdtegoed gaat dan ook uitgebreid worden. De gemeente draagt er zorg toe dat eerst de basis op orde is zodat kinderen voldoende kunnen eten en zich stevig kunnen kleden.
- Geen gemeentelijke belastingen voor de voedsel- en kledingbank. De voedsel- en kledingbank is van onschatbare waarde voor kwetsbare Rotterdammers. Zij zetten zich onverminderd in om kwetsbare Rotterdammers bij te staan in moeilijke tijden. Zo worden de kwetsbaren van onze samenleving voorzien van eten en kleding. Deze organisaties staan veelal overeind door donaties en proberen met de beperkte financiële middelen zoveel mogelijk voor minderbedeelde Rotterdammers te betekenen. De voedsel- en kledingbank gaat zoveel mogelijk ontzorgd worden. Dit gaat de gemeente doen door de gemeentelijke belastingen voor dergelijke instanties kwijt te schelden.
- Geen huisuitzetting van kinderen na verlies van ouder(s). Het is inhumaan om kinderen uit huis te zetten na verlies van ouder(s). De menselijke maat gaat de nieuwe norm worden. De gemeente Rotterdam dient dan ook niet meer aan erfgenamen te vragen om de woning leeg te halen. Ook gaan kinderen in dergelijke gevallen vanzelfsprekend als medehuurder worden gezien zodat zij te allen tijde aanspraak kunnen maken op de woning en niet onvrijwillig uit huis worden gezet.
- Het besteden van meer geld aan het armoedebeleid om de ongelijkheid in onze stad te bestrijden. Geld van het Rijk dat dient ter bestrijding van de armoede mag alleen daarvoor worden aangewend!
- Verborgene armoede zichtbaar maken om hulp te kunnen bieden aan Rotterdammers in een kwetsbare situatie achter voordeuren waar dit niet wordt verwacht. Er heerst veel verborgene armoede in Rotterdam. Achter gesloten deuren van vele huishoudens hebben Rotterdammers het moeilijk maar durven niet aan te kloppen bij de gemeente voor hulp. De gemeente dient er alles aan te doen om deze mensen te bereiken en belemmeringen zoals angst en schaamte weg te nemen.

- Voorkomen dat werkenden leven in armoede. Werkenden die leven in armoede hebben weliswaar een inkomen, maar deze zijn bij lange na niet toereikend om te voorzien in hun basisbehoeftes. De gemeente neemt verantwoordelijkheid en maakt meer steunmaatregelen mogelijk om te voorkomen dat werkenden onder het bestaansminimum moeten leven. Ook zal er meer maatwerk worden geleverd met betrekking tot de toekenning van gemeentelijke regelingen en worden de voorwaarden om hiervoor in aanmerking te komen versoepeld.
 - Gemeentelijke regelingen gaan ruimhartiger worden gemaakt. Veel Rotterdammers komen niet in aanmerking voor regelingen door een te lage maximale inkomensgrens. De gemeente dient ruimhartig te zijn voor de minima in Rotterdam en tot 150% van het Wettelijk Sociaal Minimum, mogelijk maken om beroep te doen op steunmaatregelen. Zo gaat onder andere het aanvragen van bijzondere bijstand mogelijk worden gemaakt voor deze groep kwetsbare Rotterdammers door de voorwaarden te versoepelen en breder in te zetten zodat meer aanvragen worden gehonoreerd.
-

- Kwijtschelden van gemeentelijke belastingen en heffingen. De kwijtscheldingsmogelijkheden voor de Rotterdamse minima dient van 75% verhoogd te worden naar 100%.
- De menselijke maat als nieuwe norm. De gemeente dient naar een cultuur van vertrouwen in plaats van wantrouwen te gaan. De menselijke maat gaat in alle gevallen als leidraad dienen. De gemeente gaat bij elke regeling, maatregel en actiepoint de menselijke maat waarborgen door ruimte voor versoepeling in te bedden in het beleid. De casuïstiek gaat betrokken worden zodat individuele gevallen ook naar hun eigen omstandigheden worden beoordeeld. De gemeente zal hiertoe mechanismen ontwikkelen om te kunnen voorzien in tegemoetkomingen voor minima. Dit gaat niet alleen voor minima, maar ook voor ouderen die hun eigen bijdrage niet kunnen betalen mogelijk worden gemaakt. Met name met ouderen die een onvolledig AOW hebben, een AOW-gat, zullen een korting kunnen krijgen op de eigen bijdrage voor de WMO-voorzieningen. De gemeente past ook maatwerk toe om de negatieve gevolgen van de kostendelersnorm te voorkomen. De wettelijke ruimte wordt optimaal benut om de kostendelersnorm buiten werking te stellen. De gemeente past de komende ruimte om jongeren tot de 27 jaar uit te zonderen volledig toe. De gemeente pleit bij het Rijk voor volledige afschaffing van de kostendelersnorm.
- Meer rekening houden met bijzondere kwetsbare groepen in Rotterdam. De gemeente dient meer aandacht te geven aan de problematieken die Rotterdammers met een beperking ervaren. Zo gaan Rotterdammers met een beperking in staat worden gesteld om beroep te doen op Categoriele Bijzondere Bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten.
- Geen menstruatiearmoede meer in Rotterdam. Er dient veel meer ruimte te komen voor menstruatiearmoede in de gemeentelijke aanpak van armoede. Zo kunnen er stadsbreed meer uitgiftepunten mogelijk worden gemaakt waar vrouwen gratis van menstruatiemiddelen kunnen worden voorzien op een laagdrempelige wijze. Dit dient gestimuleerd te worden door schonere en veiligere openbare toiletvoorzieningen.

- Malafide incassobureaus worden geweerd uit onze stad en uitgesloten van gemeentelijke opdrachten. Het wordt voor malafide incassobureaus onmogelijk gemaakt om nog te handelen in schulden. Malafide uitzendbureaus die geld eigenhandig maken van kwetsbare Rotterdammers worden aan banden gelegd. De gemeente handhaaft hier te allen tijde streng op.
 - De bestrijding van armoede blijft in de komende periode een topprioriteit. Daarom wil DENK dat ook in de volgende bestuurstermijn er een wethouder armoedebestrijding wordt aangesteld, die zich 24/7 richt op het uitbannen van armoede. Er wordt een collegetarget opgesteld waarin wordt toegewerkt naar het uitbannen van kinderarmoede. Huidige maatregelen uit de armoede- en schuldenaanpak die effectief zijn worden doorgezet.
-

6 Onderwijs

Het onderwijs kent gigantische uitdagingen. Duizenden kinderen, scholieren en studenten hebben te maken met kansenongelijkheid. Kansenongelijkheid dat ontstaat bij overgangsmomenten in het onderwijs door onder advisering, bij de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs door de grote kwaliteitsverschillen tussen scholen, door onvoldoende aansluiting van het onderwijs en jeugdhulp waardoor niet alle kinderen een passende plek krijgen op school, door het nijpende tekort aan leraren en door een mismatch van onderwijs naar de arbeidsmarkt

De coronacrisis heeft deze ongelijkheid alleen maar vergroot. DENK Rotterdam wil hier een stokje voor steken door:

- De waarborging dat de vrijwillige ouderbijdrage ook daadwerkelijk vrijwillig is. Hierover treedt de gemeente in gesprek met onderwijsinstellingen in onze stad.
- 24/7 studieplekken in Rotterdam. De huidige studieplekken voor scholieren en studenten voldoen niet: zowel in aantallen, als qua bereikbaarheid, studieomgeving en openingstijden. We leven in een 24/7 maatschappij, waarbij iedereen overal en altijd moet kunnen studeren. We zien vele voordelen aan studieplekken die 24/7 toegankelijk zijn. Een goed studieklimaat bestaat onder andere uit een rustige leeromgeving waar iemand aan zijn studie of huiswerk kan zitten. Veel leerlingen hebben niet de mogelijkheid om overdag of thuis te studeren, maar hebben meer behoefte aan flexibiliteit. Deze flexibiliteit helpt bij het verhogen van de productiviteit omdat

leerlingen dan veel meer mogelijkheden tot studeren krijgen.

Belemmeringen zoals sluitingstijden van studieplekken gaan dan ook weggenomen worden.

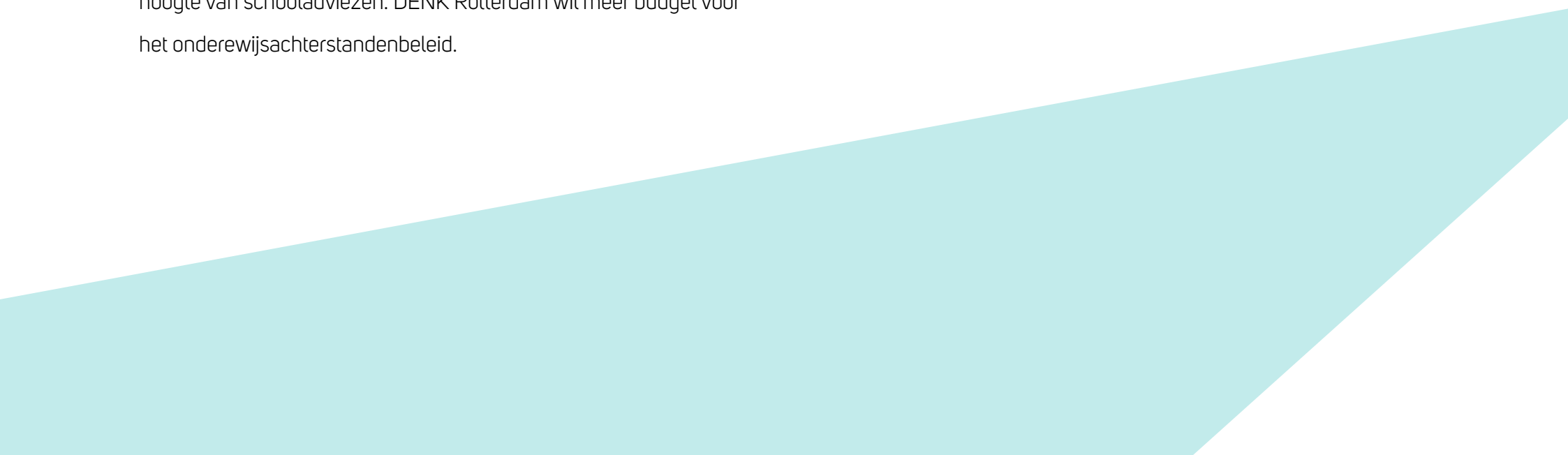
- Het ondersteunen van scholen om meer bijles en huiswerkbegeleiding aan te bieden. De positieve effecten van bijlessen en huiswerkbegeleiding zijn enorm. Het zorgt voor meer plezier in schoolvakken, een groter zelfvertrouwen, betere studievaardigheden en een zelfstandige werkhouding. Ook helpt het bij het inhalen van de onderwijsachterstanden doordat leerlingen beter geholpen worden met vakken die zij extra lastig vinden. De gemeente stelt hier locaties en budget voor beschikbaar.
- Binnen de pijler onderwijs van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid (NPRZ) mogelijk maken dat er onderwijsassistenten worden ingezet. Met het NPRZ-programma werkt de gemeente Rotterdam aan een toekomst voor Rotterdam Zuid waarbij onder andere het opleidingsniveau in 20 jaar moet stijgen naar het gemiddelde van de vier grote steden in Nederland. Scholen krijgen vanuit dit programma tien uur extra leertijd per week voor taal, rekenen, sociaal-emotionele

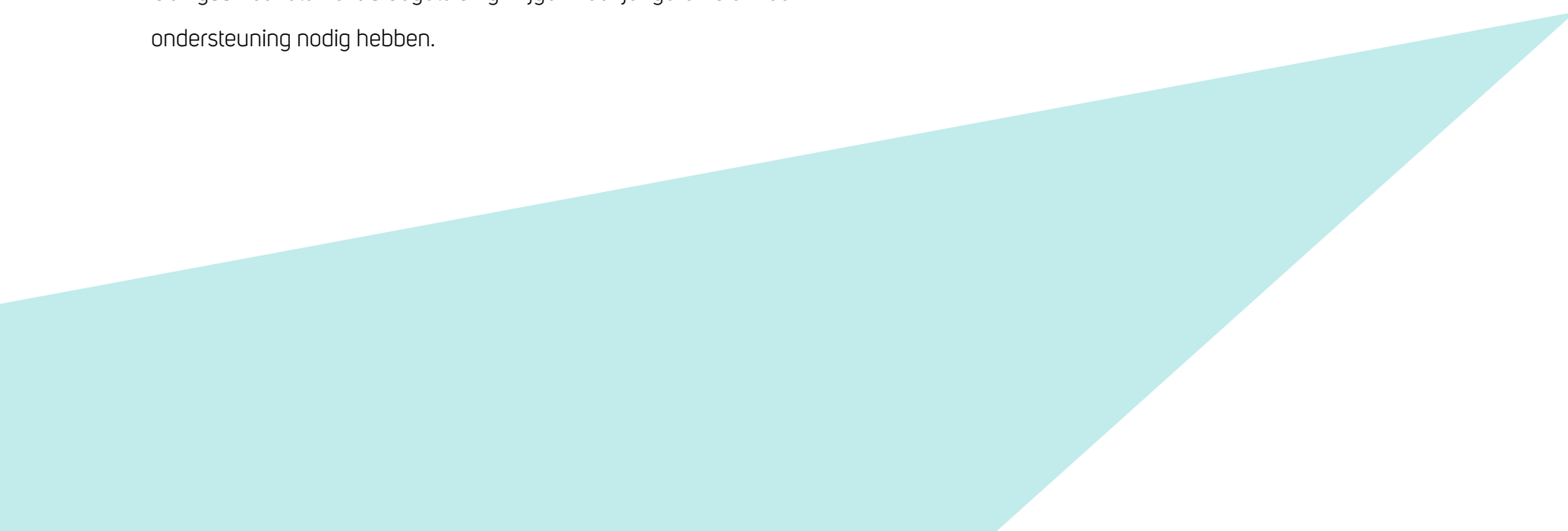
ontwikkeling en oriëntatie op beroepen. Dit is een mooi aanbod aan extra lessen, maar er zijn meer handen aan hulp nodig voor leerkrachten om leerlingen dit aanbod te kunnen blijven geven. Zonder onderwijsassistenten is dit niet mogelijk. Want momenteel zijn er klassen in Rotterdam die tot wel uit dertig leerlingen bestaan. Om onderwijs te kunnen geven op niveau en extra aandacht aan leerlingen is het van cruciaal belang dat meer onderwijsassistenten aangesteld worden. Onderwijsassistenten staan namelijk leerkrachten bij en nemen veel praktische dingen uit handen. Dit verlaagt de werkdruk en zorgt ervoor dat leerkrachten goed onderwijs kunnen blijven geven. De gemeente dient het budget voor het NPRZ-programma aan te vullen met extra financiële middelen voor Dagprogrammering om meer onderwijsassistenten in te zetten.

- Het tegengaan van racistische en discriminerende stereotypen in onderwijsmateriaal. Schoolboeken bevatten soms teksten, beelden, verhalen, opdrachten die discriminerend zijn en bepaalde ongegronde stereotypen versterken. De gemeente gaat dit tegen door in gesprek te treden met onderwijsinstellingen in Rotterdam en te vragen om hun schoolboeken na te gaan en bij vondst van dergelijke stereotypen

deze boeken niet meer te gebruiken. Ook dient de gemeente bij uitgeverij aan te dringen om dergelijke boeken niet meer te publiceren en al helemaal niet aan te bieden aan scholen.

- Het terugdringen van het lerarentekort door budget vrij te maken om het voor scholen aantrekkelijker te maken om bijvoorbeeld zij-instromers aan te nemen. Ook wordt ingezet op versterkte wervingscampagnes onder met name mannen en personen met een migratieachtergrond.
- Een stagegarantie voor zoveel mogelijk Rotterdamse jongeren. De gemeente gaat een integraal stagebeleid voeren, waarin de gemeente ervoor zorgt, ook als stageaanbieder zelf, dat zo min mogelijk jongeren zonder stageplaats komen te zitten. Hiertoe richt de gemeente zelf meer stageplaatsen in en wordt er via het aanbestedingsbeleid gestuurd op concrete stageplaatsen. Ook stuurt de gemeente gericht op het vergroten van stageplaatsen bij partnerorganisaties, deelnemingen waar de gemeente aandeelhouderschap heeft en bij organisaties die een subsidierelatie hebben met de gemeente.
- Afspraken maken met scholen om meer bewustwording te creëren over wat het inhoudt om een Rotterdammer te zijn door op een prominentere wijze dit van aandacht te voorzien in het onderwijs, met als speerpunten migratiegeschiedenis, het slavernijverleden en onze Rotterdamse geschiedenis.
- Gezonde en schone schoolgebouwen die de leerprestaties van leerlingen ten goede komen. De gemeente gaat hierop toezien en trekt hier meer geld voor uit. Ook gaat de gemeente deze schoolgebouwen benutten als studielocaties waar meer 24/7 studieplekken worden ingericht.
- Kleinere klassen en kleinschalig onderwijs. De gemeente gaat haar inzet om meer leerkrachten aan te trekken intensiveren. Kinderen kunnen niet de nodige aandacht krijgen als een leerkracht les moet geven aan een klas die bestaat uit dertig leerlingen. Om de nodige aandacht en inzet te intensiveren zijn kleinere klassen en kleinschalig onderwijs van groot belang.

- Het radicaal verkleinen van de kansenongelijkheid in het onderwijs. De gemeente spreekt schoolbesturen erop aan om onder advisering te bestrijden en om voldoende ruimte te bieden om schooladviezen bij te stellen. De gemeente doet dit door een uniforme regel af te spreken met schoolbesturen voor het automatisch omhoog bijstellen van een schooladvies als de eindtoets hoger uitvalt. Op deze manier gaat de gemeente onder advisering tegen en krijgen leerlingen niet een lager schooladvies dan dat zij hebben gescoord op de eindtoets. De gemeente pleegt ook meer inzet om onder advisering tegen te gaan door meer cursussen en trainingen voor leraren te organiseren om onbewuste vooroordelen weg te nemen. De gemeente draagt hiermee bij aan het creëren van een grotere bewustwording over de hoogte van schooladviezen. DENK Rotterdam wil meer budget voor het onderwijsachterstandenbeleid.
 - De gemeente maakt werk van voldoende brede brugklassen waarin leerlingen zich aan andere leerlingen kunnen optrekken. De gemeente zet in op voor- en vroegschoolse educatie en initiatieven als zomerscholen om achterstanden te verkleinen. Voor- en vroegschoolse educatie wordt toegankelijker gemaakt voor ouders met een kleine beurs.
 - Het handhaven van de onderwijsvrijheid. Onderwijs op grond van levensbeschouwelijke richtingen (joods, islamitisch, christelijk, hindoe etc.) wordt vanuit de gemeente nimmer bemoeilijkt. Islamitisch onderwijs verdient ook ondersteuning, in plaats van belemmering.
-

- Voortijdig schoolverlaten bestrijden door onder andere het opstellen van een Rotterdamse Studiewijzer waarin het arbeidsmarktperspectief van studies in Rotterdam helder en begrijpelijk wordt weergegeven. Er gaan ook meer overstapcoaches aangesteld worden die hulp bieden aan jongeren die moeilijk tot een studiekeuze komen. De gemeente gaat hiernaast meer studiemarkten organiseren op scholen waar werkgevers leerlingen, samen met hun ouders, werk maken van een bewuste en weloverwogen studiekeuze die gericht is op arbeidsmarktperspectief. De gemeente gaat ook bij het Rijk pleiten voor hogere prestatiemiddelen om scholen te stimuleren om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Ook gaan scholen extra begeleiding krijgen voor jongeren die meer ondersteuning nodig hebben.
 - Het instellen van een brede publiciteitscampagne tegen discriminatie en pesten op scholen. Docenten in Rotterdam gaan actief betrokken worden bij deze campagne waarin zij zich uitspreken vóór de gelijkheid van mensen ongeacht hun afkomst, huidskleur, religie etc. De gemeente gaat scholen ondersteunen bij het organiseren van ontmoetingen om studenten in contact te laten komen met anderen. Het ervaringsverhaal zal hierbij centraal gesteld worden door een zo divers mogelijk groep zodat alle leerlingen beter kunnen inleven in andermans perspectief. De gemeente gaat scholen helpen bij het verbinden van verschillende vormen van discriminatie en pesten.
-

- Optimaal benutten van (openbare) schoolgebouwen voor allerlei buitenschoolse activiteiten stimuleren voor jong en oud. Denk hierbij bijvoorbeeld aan taalcursussen (Turks, Arabisch, Chinees, etc.) en huiswerkinstituten. Voordeel van onderwijs bieden in de vele moedertalen die Rotterdam kent is enorm! Meertaligheid is wetenschappelijk bewezen goed voor de ontwikkeling van het kind en zorgt dat andere talen sneller en makkelijker aangeleerd kunnen worden. Met meertaligheid versterk je ook de internationale positie van Rotterdam. Daarom gaat er veel meer de samenwerking worden opgezocht met onderwijsinstellingen en instanties die helpen bij het onderwijzen van meerdere talen. De gemeente gaat hier een faciliterende en verbindende rol in te spelen
 - Huizen van de Wijk beschikbaar stellen voor religieuze bijeenkomsten. Het beschikbaar stellen van de Huizen van de Wijk verhoogt de kwaliteit en veiligheid van religieuze bijeenkomsten en draagt bij aan een verdere professionalisering van deze bijeenkomsten.
 - De gemeente gaat een fonds opzetten voor leerlingen uit kwetsbare gezinnen voor leermiddelen die nog prima te gebruiken zijn. Zo kunnen leerlingen met de middelen uit het fonds bijvoorbeeld boeken, laptops en andere spullen aanschaffen die belangrijk zijn om te kunnen studeren. Hiermee wordt ook de kansenongelijkheid bestreden.
-

7 Werk en Inkomen

De coronacrisis heeft vele Rotterdammers hard geraakt. Een deel van de Rotterdammers heeft door de crisis zelfs hun baan verloren en inkomsten misgelopen. DENK Rotterdam vindt dit een zeer zorgelijke ontwikkeling terwijl we aan de andere kant juist te kampen hebben met een enorm tekort aan personeel in bijvoorbeeld het onderwijs en de zorg. Onzekere tijden gaan nu plaats maken voor meer zekerheid en meer profijt. Dit wil DENK Rotterdam realiseren door:

- Het uitbannen van onnodige en onzekere flexcontracten en aanbestedingsconstructies bij de gemeente. De gemeente biedt mensen uitzicht op een veilig vast contract. Op deze manier krijgen werknemers meer zekerheid, maar wordt ook de continuïteit van de gemeentelijke organisatie gewaarborgd. De gemeente neemt hier meer verantwoordelijkheid in en dient dit in ieder geval te waarborgen binnen alle gemeentelijke instanties.
- Minimumloon naar 14 euro per uur. Het huidige minimumloon van tien euro bruto per uur maakt het steeds moeilijker om de stijgende huren, hogere zorgverzekeringen en duurdere boodschappen te betalen. De gemeente maakt zich hard hiervoor door het manifest Voor 14 te tekenen en laat hiermee zien dat zij ook een voorstander is van een hoger minimumloon. Ook pleit de gemeente bij de landelijke overheid om het wettelijk minimumloon te verhogen naar 14 euro bruto per uur. De gemeente werkt toe naar het in de eigen organisatie toepassen van een hoger minimumloon.
- Het stoppen van uitbuiting door uitzendbureaus, huisjesmelkers en werkgevers van werknemers uit Midden- en Oost-Europa.

De gemeente dringt er bij de Rijksoverheid op aan om een vergunningplicht voor uitzendbureaus die bijdragen aan misstanden in te voeren, zodat louche uitzendbureaus snoeihard kunnen worden aangepakt. De gemeente richt meer flexhotels in, naar het voorbeeld van het hotel in Vreewijk, om te zorgen voor goede huisvesting van arbeidsmigranten die buiten de invloed van louche huisjesmelkers blijven. We sluiten akkoorden met maatschappelijke organisaties en vakbonden om uitbuiting te voorkomen.

- Het verhogen van de individuele inkomenstoelage voor alleenstaanden en het instellen van een verhoogde toeslag voor gezinnen en mensen die langdurig in een situatie met een laag inkomen verkeren. De toekenning van deze toeslag gaat minder rigide zijn voor Rotterdammers die ver van de arbeidsmarkt zitten.
- Het ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers in onze stad met een ruimhartige financiële tegemoetkoming. Mantelzorgers krijgen hierdoor erkenning van hun inzet vergelijkbaar met een beroepskracht. Op deze manier maken zij aanspraak op meer financiële vergoedingen en alle andere vormen van ondersteuning.

Om dit te realiseren gaat de gemeente bij het Rijk vragen om mantelzorg op te nemen als een beroepskracht binnen het zorg- en welzijnsdomein.

- Het geven van vergrote aandacht aan de begeleiding van statushouders naar betaald werk. De Gemeente Rotterdam gaat statushouders actiever begeleiden naar taallessen en opleidingen, en werken aan de erkenning van diploma's.
- Het niet uitvoeren van discriminerende pestcontroles op onder andere buitenlands vermogen van ouderen met een migratieachtergrond. De gemeente dient discriminatoire elementen uit de risicoprofielen voor onderzoeken te schrappen. Iedere Rotterdammer dient gelijkwaardig behandeld te worden op een eerlijke en neutrale manier en niet op basis van factoren die de kans op vooringenomenheid kunnen vergroten.
- De gemeente dient gratis kinderopvang te subsidiëren zodat de arbeidsparticipatie van Rotterdammers vergroot wordt. Veel gezinnen in Rotterdam zijn aangewezen op de kinderopvang. De toegang tot

de kinderopvang gaat zo laagdrempelig mogelijk worden gemaakt. Zo houden ouders meer tijd over om te werken wat zal zorgen voor een hogere arbeidsparticipatie en meer welvaart. Bovendien lopen kwetsbare kinderen op deze wijze minder snel achterstand op.

- De kostendelersnorm gaat geschrapt worden. Duizenden ouders met een bijstandsuitkering komen onder het bestaansminimum terecht door de kostendelersnorm. In uiterste gevallen moeten jongeren noodgedwongen het huis verlaten en komen op straat terecht waardoor steeds meer jongeren dakloos raken. De gemeente dient maatwerk te leveren en de kostendelersnorm niet meer uit te voeren.
- De gemeente dient Rotterdammers, die hun baan dreigen te verliezen of al zijn kwijtgeraakt door de coronacrisis, te helpen en te begeleiden naar ander werk. Dit kan gerealiseerd worden door onder andere een nauw samenwerkingsverband op te zetten met het regionale mobiliteitsteam.
- Correcte uitvoering van de vrijlatingsregeling. De gemeente Rotterdam dient correct te toetsen op wat iemand overhoudt na

af trek van de vrijlatingsregeling. Deze regeling is een van de prikkels in de Participatiewet om werken aantrekkelijk te maken voor bijstandsgerechtigden. Iemand die werk accepteert mag tijdens het eerste werkzame jaar over maximaal zes maanden tijdelijk 221 euro per maand boven de bijstand uitkomen. De gemeente Rotterdam dient dan ook de bijstand aan te vullen tot de bijstandsnorm.

- Meer budget voor sociaal raadsliedenwerk. De samenleving wordt steeds complexer. Tegelijkertijd verwacht de overheid van de burger meer zelfredzaamheid en meer kennis van allerlei regelingen en voorzieningen. Ondertussen groeit de groep van kwetsbare mensen die afhankelijk zijn van regelingen alsmede voorzieningen. Deze mensen zijn vaak aangewezen op een minimaal inkomen en zijn daarvoor bovendien afhankelijk van verschillende bronnen, met ieder hun eigen regels en voorwaarden. Het is dan ook niet meer dan logisch dat de vraag naar hulp groeit. De toenemende vraag om ondersteuning mag niet genegeerd worden door tekorten in het sociaal domein.

- Sociaal raadslieden helpen deze burgers op een laagdrempelige manier met informatie, ondersteuning en gerichte adviezen. Deze adviezen zorgen ervoor dat de negatieve spiraal van armoede en schulden wordt doorbroken. Het is dan ook broodnodig om voldoende budget vrij te maken voor het helpen van kwetsbare mensen. Juist op het gebied van preventie en specialistische deskundigheid is het sociaal raadsliedenwerk de juiste speler in het veld.
- De gemeente ziet zelf toe op de creatie van banen. De zogenoemde basisbanen zijn hier een voorbeeld van. Bij het doen van investeringen en het verlenen van opdrachten gaat de gemeente toewerken naar een hogere social return on investment in de vorm van concrete arbeidsplaatsen voor Rotterdammers.

8 Zorg, Welzijn & Sport

De gezondheidsopgave in Rotterdam is enorm. Rotterdammers hebben een lagere levensverwachting in vergelijking met andere gemeenten in Nederland. In kwetsbare wijken is de levensverwachting zelfs nog lager dan in andere wijken van Rotterdam. Het mag niet zo zijn de sociaaleconomische positie van Rotterdammers zorgt voor grote gezondheidsverschillen. Daarom wil DENK Rotterdam inzetten op een beter preventiebeleid om de gezondheid van Rotterdammers te bevorderen. Ook gaat de gemeente er alles aan doen om financiële, sociale, maatschappelijke en alle andere belemmeringen weg te nemen.

- De gemeente zal lobbyen bij het Rijk om het eigen risico af te schaffen. Om de nodige zorg te kunnen bieden aan alle Rotterdammers is het wegnemen van financiële belemmeringen van groot belang. Veel Rotterdammers vermijden de dokter omdat zij bang zijn een rekening te krijgen over het eigen risico. Dit gaat afgeschaft worden zodat Rotterdammers sneller de stap naar de dokter durven te maken.
- De gemeente dient meer in te zetten op cultuur-sensitieve zorg. Om passende zorg aan te bieden is het belangrijk om rekening te houden met de cultuur, gebruiken, gewoontes en andere persoonlijke kenmerken van patiënten. Op deze manier kan er een betere aansluiting gevonden worden bij de leefwereld van de Rotterdammers en kunnen zij beter aangeven waar zij behoefte aan hebben en kan de zorg hierop afgestemd worden. Dit gaat de gemeente onder andere doen door het bevorderen van trainingen en bewustwording onder zorgverleners. De gemeente gaat hier een speciale Taskforce voor

oprichten die specifiek gericht is op het waarborgen en verbeteren van cultuur-sensitieve zorg. Cultuursensitief werken gaat standaard onderdeel uitmaken van opleidingen en werk.

- De gemeente gaat meer inzetten op ouderenzorg. De gemeente stelt een actieplan op waarvan duidelijk is wat de opbrengsten van de verschillende acties zijn en zal er expliciet op toezien dat er daadwerkelijk een verbetering komt in de ouderenzorg. Inspraak van ouderen zal te allen tijde worden geborgd in het ouderenbeleid.
- De informatievoorzieningen en communicatie naar ouderen zal verbeterd worden. Er gaat meer gebruik worden gemaakt van beeldend materiaal en geluid. Communicatie gaat zowel digitaal, voor digitaal bekwame ouderen, als per brief of folder plaatsvinden voor digitaal onbekwame ouderen. Er gaat altijd extra in persoon of telefonische toelichting worden gegeven aan ouderen die daar behoefte aan hebben.
- Onverminderd strijden om de eenzaamheid onder ouderen tegen te gaan. De gemeente gaat meer activiteiten en organisaties stimuleren en ondersteunen die gericht zijn op het bestrijden van eenzaamheid onder ouderen.
- Er komt meer aandacht voor verschillende typen seniorenwoningen zowel qua financiering van koop en huur als meer generatiewoningen. Doordat meerdere generaties in een woning kunnen leven zullen ouderen zich prettiger voelen en langer thuis willen wonen omdat zij in gezelschap zijn van dierbaren, geliefden, familie en naasten.
- Er worden meer passende en betaalbare woningen voor ouderen gebouwd. Meer nieuwe woningen gaan levensloopbestendig zijn en bestaande woningen gaan worden gerenoveerd naar de wensen en behoeftes van ouderen. Deze woningen zijn duurzaam omdat het ook uitermate geschikt is voor Rotterdammers met een beperking.
- De gemeente voorziet in passende middelen die ouderen nodig hebben zoals bijvoorbeeld huishoudelijke hulp, verpleeghulp en andere middelen.

- Mantelzorgers krijgen meer ondersteuning en worden waar mogelijk ontzorgd. De gemeente gaat voorkomen dat het verlenen van mantelzorg levensbepalend gaat zijn en voor scheidslijnen gaat zorgen tussen diegene die zich dat wel of niet kunnen veroorloven. De gemeente gaat hier extra ondersteuningsmogelijkheden en financiële middelen beschikbaar voor stellen. Tevens dient de gemeente te pleiten bij het Rijk om op landelijk niveau te bewerkstelligen dat zorgen voor anderen een onderdeel gaat worden van onze sociale zekerheden en de hiermee gepaarde zorgverlof, toegankelijker en passender maken.
 - De gemeente voorkomt dat mantelzorgers door het verlenen van zorg aan anderen in de armoede belanden of sociale uitsluiting gaat optreden. De gemeente dient hier actief beleid op te voeren zodat mantelzorgers nooit de dupe worden van het verlenen van de broodnodige zorg aan anderen.
 - De gemeente zal de deelname aan cultuur gerelateerde activiteiten stimuleren om de vitaliteit van ouderen te bevorderen en de eenzaamheid te verminderen.
 - De gemeente gaat de oplaadmogelijkheden voor scootmobielen verruimen.
 - De gemeente reduceert zoveel mogelijk de eigen bijdrage voor Rotterdamse ouderen. Niet alle Rotterdamse ouderen kunnen de eigen bijdragen voor zorgvoorzieningen betalen. De gemeente gaat deze eigen bijdragen betalen zodat ouderen financieel worden ontzorgd en te allen tijde toegang hebben tot de zorg die zij nodig hebben.
 - Rotterdammers, die gebruik maken van Pgb's, worden geïnformeerd over de op hen rustende verplichtingen om mogelijke misstanden te voorkomen.
 - Laagdrempelige zorg in de wijken. De wijkteams hebben steeds meer taken op zich gekregen maar het schort hen aan de benodigde financiële middelen. De gemeente maakt meer budget vrij om de wijkteams beter te ondersteunen.
-

- De jeugdzorg gaat versimpeld worden. De gemeente draagt een warm hart toe aan het FNV-plan 'Drastisch versimpelen in de jeugdzorg'. De schotten tussen de verschillende onderdelen gaan weggenomen worden door teams met een brede expertise nauw in contact te brengen met elkaar en te zorgen voor de hiervoor benodigde financiële middelen. De gemeente zet zich in om het tekort aan jeugdzorgwerkers te verminderen en laat haar waardering zien door bij het Rijk te vragen om meer ondersteuningsmogelijkheden. Ook pleit de gemeente bij het rijk om de lonen van zorgmedewerkers te verhogen zodat zij eerlijk betaald worden.
- Cultuursensitieve gezinshuizen. Als kinderen uit huis worden geplaatst, is het goed voor hun ontwikkeling als ze terecht komen op een plek waar begrip is voor hun culturele achtergrond en dezelfde waarden en normen gelden als thuis. De gemeente steunt en faciliteert de komst van onder andere een islamitisch gezinshuis in Rotterdam.
- Zorgmedewerkers worden zoveel mogelijk ontlast van onnodige werk- en regeldruk. De administratieve lasten dienen verder geschrapt te worden zodat zorgmedewerkers meer tijd overhouden om daadwerkelijk zorg te verlenen aan de zorgbehoevende Rotterdammers.
- Geen harde breuklijn meer in de jeugdzorg. De gemeente stopt niet meer abrupt met de jeugdzorg wanneer Rotterdammers 18 worden. De gemeente gaat jongeren niet loslaten voordat zij een stevige, stabiele basis hebben met betrekking tot ondersteuning, wonen, werk en school, inkomen en schulden, zorg en ondersteuning.
- De gemeente pleegt extra inzet om de informatievoorziening over zorg en andere gemeentelijke informatie makkelijker en begrijpelijker te maken voor laaggeletterden.
- Het aanvragen van zorghulp wordt makkelijker en toegankelijker. De gemeente vereenvoudigt de aanvraagprocedures sterk en maakt het toegankelijker zodat sneller en beter passende zorg aangeboden kan worden. Ook het indienen van een klacht wordt versimpeld zodat

Rotterdammers makkelijker en sneller problemen die zij ervaren met betrekking tot de zorg kenbaar kunnen maken.

- Bij de inkoop van zorg bij zorgpartijen legt de gemeente meer de nadruk op kwaliteit in plaats van op prijs. Goede zorg en hulpverlening zijn het waard om in te investeren.

SPORT

- Rotterdam is een sportstad. Rotterdammers moeten op een laagdrempelige manier in beweging kunnen komen. Sporten is immers gezond en verbind stadsgenoten met elkaar. DENK Rotterdam zal zich hard maken voor de volgende punten:
- Gereduceerde tarieven voor het huren van sport- en gymzalen tijdens daluren. Tijdens daluren wordt er nauwelijks gebruik gemaakt van sport- en gymzalen. Jongeren zouden graag tegen een gereduceerd tarief gebruik willen maken van deze mogelijkheden. Op deze manier kunnen jongeren die het volledige bedrag niet kunnen betalen alsnog in de mogelijkheid gesteld om te sporten in zalen. De gemeente biedt de sport- en gymzalen tegen een lagere prijs aan.

- Het aanleggen van meer fitness parken en openbare spellen, zodat Rotterdammers buiten kunnen sporten met elkaar.
- Gratis sportlidmaatschap voor kinderen (zoals de bibliotheek). Om de gezondheid van de Rotterdamse kinderen te bevorderen is het hebben van voldoende beweging van groot belang. De gemeente neemt financiële belemmeringen weg door een gratis sportlidmaatschap aan te bieden bij sportinstellingen in Rotterdam.
- De gemeente gaat opnieuw gratis schoolzwemmen tot 12 jaar aanbieden op scholen. Het is enorm belangrijk dat kinderen de basisvaardigheden van zwemmen beheersen. Schoolzwemmen speelt hier een cruciale rol bij omdat op deze manier ook kinderen uit gezinnen met een kleine portemonnee niet worden uitgesloten. Niet iedereen in Rotterdam heeft de financiële ruimte om kinderen op zwembles te zetten. Deze kinderen mogen niet extra kwetsbaar worden voor verdrinkingsgevaar.

- Meer recreatieve zwembaden in Rotterdam. Rotterdammers hoeven niet meer een lange reis te maken om recreatief te kunnen zwemmen. De gemeente realiseert meer recreatieve zwembaden in Rotterdam zodat Rotterdammers dichterbij huis kunnen zwemmen in een zwembad.
 - De gemeente zet in op de komst van wederom een subtropisch zwembad in Rotterdam. Rotterdam is een internationale stad waar iedereen het gezellig en leuk moet kunnen hebben. Jaren geleden hebben Rotterdammers veel pret kunnen beleven in Tropicana. De komst van een subtropisch zwembad zal een mooie toevoeging zijn aan de mogelijkheden voor recreatie in Rotterdam.
 - Het versterken van het Jeugdsportfonds en het beter bekend maken van dit fonds bij Rotterdammers, zodat Rotterdamse jongeren met ouders met een kleine portemonnee in staat worden gesteld om te sporten.
 - Het inrichten van voldoende speelgebieden. We houden ons in de gebieden aan de Jantje Beton norm door minimaal 3% van het bebouwde oppervlak te bestemmen voor buitenspelen.
 - De gemeente zet in op het organiseren van de Olympische Spelen in 2032 in Rotterdam als gaststad. De komst van de Olympische Spelen naar Rotterdam betekent een enorm impuls voor de werkgelegenheid, toerisme en economische groei van Rotterdam. Ook versterkt dit de positie van Rotterdam als topsportstad.
-

9 Mobiliteit

Rotterdam staat in de afgelopen periode in toenemende mate op de kaart als bruisende stad welke steeds meer bewoners maar ook toeristen aantrekt. Dit merken we helaas ook terug aan de wegen in Rotterdam. Er is dan ook steeds minder sprake van een goede doorstroming doordat onze stad dichtslibt. Om de doorstroming regionaal te verbeteren zal in Rotterdam nog meer moeten worden geïnvesteerd in kwalitatief hoogwaardig openbaar vervoer. DENK Rotterdam staat dan ook pal voor het goedkoper maken van het openbaar vervoer om het gebruik van alternatieve

vervoersmiddelen zoveel mogelijk te stimuleren. Tariefsverhogingen in het OV staan dan ook haaks op deze doelstelling en zorgen er juist voor dat mensen sneller de auto pakken. DENK Rotterdam staat dan ook voor het zoveel mogelijk stimuleren van goedkoop openbaar vervoer. Desalniettemin hebben burgers altijd een vrije keuze met betrekking tot hun gekozen vervoersmiddel en worden automobilisten niet de dupe van het beleid.

DENK Rotterdam staat voor vervoer voor iedereen:

- Gratis OV voor kinderen verhogen tot de leeftijd van 18 jaar. Jongeren gaan vaak fulltime naar school en maken gebruik van diverse vervoersmiddelen. Dit is niet anders voor leerlingen die naar het voortgezet onderwijs gaan. Door hen op jongere leeftijd enthousiast te maken voor het openbaar vervoer zullen zij naar verwachting in de toekomst vaker kiezen voor het OV.
- Elektrische alternatieven creëren voor iedere Rotterdammer. Om de auto in te ruilen zullen Rotterdammers worden verleid met gunstige voorwaarden voor elektrische alternatieven. Hierbij kan er gedacht worden aan diverse elektrische variaties van een fiets, scooter, step en motor. De aanschaf van elektrische auto's kan gestimuleerd worden door de mogelijkheid van een speciale rijstrook waarbij deze automobilisten sneller door kunnen rijden. De nadruk ligt hierbij op alternatieve vervoersmiddelen zonder verplichting. Er zal nooit en te nimmer dwang worden uitgeoefend om mensen te laten overstappen op een ander vervoersmiddel.
- De trein, tram, metro en bus gaan op elkaar aansluiten qua tarieven binnen dezelfde zone. Vooralsnog wordt er een apart tarief berekend voor de trein en een apart tarief voor het overige OV. Het gaat binnen de regio Groot Rijnmond en/of metropool DR mogelijk worden gemaakt om met 1 tarief te reizen en over te stappen op een trein en andersom. Dit zorgt ervoor dat er geen belemmeringen zijn voor het reizen per openbaar vervoersmiddel naar aanleiding van de diverse tarieven die worden gehanteerd.

- In woonwijken is het betaald parkeren tot maximaal 18:00 uur. Op deze wijze profiteren wijken van minder drukte overdag. Gedurende de avond is het dan toch mogelijk om gasten te ontvangen. De parkeertarieven zijn nu zo dermate hoog dat het ontvangen van gasten een rib uit het lijf kan zijn. DENK Rotterdam staat dan ook voor een gastvrije stad en wil de parkeertarieven buiten het centrum daarom flink verlagen. Parkeertarieven dienen geen gemeentelijke melkkoe meer te zijn. In het centrum dient parkeren zoveel mogelijk te gebeuren in de stadsgarages. Deze gaan altijd betaalbaar en bereikbaar zijn.
- Stadsbrede parkeervergunning in Rotterdam voor bewoners. Momenteel geldt een parkeervergunning voor bewoners alleen in een bepaalde parkeersector. Dit brengt veel ergernis met zich mee voor wijkbewoners omdat aangrenzende parkeersectoren niet in elk gebied overeenkomen met de wijken. Wijkbewoners kunnen hierdoor niet in de eigen wijk een aantal straten verderop parkeren. De gemeente gaat het mogelijk maken om stadsbreed in heel Rotterdam te kunnen parkeren met de parkeervergunning voor bewoners. Zo hoeven bewoners zich geen zorgen meer te maken en kunnen zij in heel Rotterdam parkeren met hun parkeervergunning.
- Metrotunnel oeververbinding. De huidige bereikbaarheid via de weg maar ook van het OV gaat verbeterd worden. De verstedelijking zorgt ervoor dat er steeds meer druk komt te staan op onze stad. Het verbeteren van de stedelijke leefkwaliteit staat voor DENK Rotterdam dan ook centraal.

- DENK Rotterdam wil stoppen met de huidige verkeersexperimenten. De Maastunnel weer volledig toegankelijk voor automobilisten. Door de verschillende verkeersexperimenten waarbij rijbanen zijn afgesloten is er een verkeersinfarct ontstaan in en rondom de Maastunnel. De gemeente heropent wederom de twee rijbanen voor automobilisten. Het is voor DENK Rotterdam dan ook van belang dat weg en OV-problemen worden opgelost voor een betere bereikbaarheid maar ook dat de reistijd voor burgers naar werk en onderwijsinstellingen verkort wordt. Hiervoor zal Rotterdam een significante bijdrage leveren aan de verstedelijkingsopgave om de kansen voor mensen te verbeteren alsmede de stedelijke leefkwaliteit in de regio. De huidige vraagstukken met betrekking tot capaciteitsknelpunten moeten dan ook voor een langere termijn opgelost worden. DENK Rotterdam is dan ook van mening dat de auto voldoende ruimte moet krijgen binnen dit vraagstuk waarbij er het liefste twee keer twee rijbanen worden gecreëerd. Het stimuleren van het gebruik van de fiets en het ov is belangrijk, maar het is een illusie om te denken dat het autogebruik zal afnemen in een groeiende stad.

10 Economie

Ondernemen voor iedereen

De coronacrisis heeft een grote impact gehad op de economie. Veel ondernemers zijn getroffen en hebben met veel moeite hun hoofd boven water weten te houden. De economie in Rotterdam moet een kick-start krijgen zodat iedere ondernemer de kans krijgt om weer gezond en succesvol te ondernemen in Rotterdam. Voor alle ondernemers willen we het volgende doen:

- Een economisch Delta-plan met een serieus budget voor het herstel van de Rotterdamse economie die getroffen is door de pandemie. Onderdeel van het Delta-plan zal ook zijn dat er meerdere winkelgebieden op grote schaal worden getransformeerd, gerevitaliseerd en waar nodig gerehabiliteerd.
- De afgelopen decennia is er in Rotterdam een enorme toename van horecagelegenheden. De consument is veel meer op zoek naar beleving in de stad. DENK Rotterdam wil inzetten op deze beleving en pleit voor happy streets. Straten als Witte de With en de Meent gaan versterkt worden zodat ondernemers de nodige ruimte krijgen om te ondernemen. DENK Rotterdam ziet een verdere uitbreiding van happy streets in andere gebieden van Rotterdam.
- In Rotterdam zijn er verschillende winkelgebieden met allemaal een eigen identiteit en karakter. DENK Rotterdam wil dat het karakter en de identiteit van deze gebieden wordt behouden en dat er thema's aan gekoppeld worden. Zo kunnen de verschillende winkelgebieden een thema hebben dat gericht is op een specifieke doelgroepen. DENK Rotterdam wil bijvoorbeeld winkelgebieden/centra die zich richten op gezinnen of juist op ouderen.

- De fysieke winkels hebben een toegevoegde waarde voor de lokale economie en de leefbaarheid van de stad. Er is geen gelijk speelveld tussen de fysieke en online winkels (Tech-reuzen). De grote online winkels hebben voordelen die fysieke winkels niet hebben (meer (lokale) belastingen, hogere cao en hogere kosten). De gemeente gaat binnen het Delta-plan een antwoord formuleren om tot een level playing field te komen tussen online en fysieke winkels.
 - Startende en gevestigde ondernemers dienen slimmer (innovatie), weerbaar en wendbaar te worden gemaakt. Daarom dient kennis met betrekking tot ondernemerschap op grote schaal gratis en toegankelijk beschikbaar te zijn voor Rotterdamse ondernemers, dit kan in de vorm van advies, training en/of coaching. DENK Rotterdam ziet investeren in ondernemerschap als een investering in werkgelegenheid.
 - In Rotterdam is de verwachting dat er veel leegstand zal ontstaan in winkelgebieden die niet toekomstbestendig zijn, tegelijkertijd is er in Rotterdam een grote behoefte aan betaalbare woningen. Als DENK Rotterdam willen we dat eigenaren voldoende gefaciliteerd worden om bedrijfspanden te transformeren naar woningen.
 - Om ondernemers in de winkelgebieden te houden en om leegstand te voorkomen wil DENK Rotterdam dat met de ondernemers meegedacht wordt door de gemeente en de pandeigenaren. In sommige winkelgebieden is de huur onbetaalbaar en ondernemers kunnen nauwelijks hun hoofd boven water houden. DENK Rotterdam wil daarom dat in sommige winkelgebieden er sprake gaat zijn van omzet gerelateerde huurprijzen om daarmee de variatie en verscheidenheid van ondernemers in de winkelgebieden te behouden.
-

- Veiligheid is een basis voor een gezonder ondernemers- en investeringsklimaat in Rotterdam. Het beleid om de veiligheid in de winkelgebieden en bedrijfsterreinen dient versterkt te worden. De aanpak dient gericht te zijn op malafide eigenaren en ondernemers waarbij rekening wordt gehouden met de communicatie hierover zodat de bonafide eigenaren geen last ondervinden van deze communicatie.
 - Minder administratieve rompslomp voor de Rotterdamse ondernemers. Ondernemers zijn de motor van de Rotterdamse economie welke wordt aangestuurd door het midden- en klein bedrijf. De Rotterdamse ondernemers creëren de meeste banen in onze stad en staan daarbij voor de meeste economische ontwikkeling. DENK Rotterdam wil dan ook een versterkt MKB in onze stad. De gemeente zet in voor minder regels voor de Rotterdamse ondernemers en een vermindering van de lasten, zodat zij al hun tijd kunnen steken in hun bedrijf. Ondernemersverenigingen dienen geraadpleegd te worden bij de opstelling van beleid en de dienstverlening aan ondernemers dient te worden verbeterd.
 - Marktkoopliden gratis parkeren. Een grote groep mensen met een kleine portemonnee is afhankelijk van de markt. Hier kunnen zij vaak goedkoper boodschappen doen dan in de supermarkten. De marktkoopliden zijn dan ook uitermate belangrijk in Rotterdam. Toch wordt het voor de marktlieden steeds moeilijker gemaakt om hun beroep uit te oefenen. Door het gebrek aan parkeerplekken rondom markten is het onmogelijk om vrachtwagens te parkeren in de nabijheid van de marktkramen. Velen koopliden moeten daardoor zeer veel tijd investeren in het parkeren van hun vrachtwagen op een andere locatie. DENK Rotterdam vindt het dan ook erg belangrijk dat marktkoopliden gratis hun vrachtwagen of hun bus op of in de buurt van het marktterrein kunnen parkeren. Buiten marktdagen is het tevens uitermate belangrijk dat er in de stad voldoende betaalbare en bereikbare plekken zijn voor marktkoopliden waar zij hun wagen kunnen parkeren.
-

- Avondwinkels 24 uur open. Rotterdam is een wereldstad. Met vele culturen, een 24-uurs economie, een levendig nachtleven en veel studenten en toeristen. Voor deze consumenten is het belangrijk dat zij een kleine boodschap kunnen doen op momenten die hen goed uitkomen. Een fles sap na de ploegendienst in de Haven. Een pak melk na het uitgaan. Brood en beleg voordat men op weg gaat naar het werk in een ziekenhuis. Een zak chips voor in de trein naar Schiphol. Een dergelijk retail landschap is wat consumenten van een wereldstad als Rotterdam mogen verwachten. Als stadsbestuur is het van belang om alle mogelijkheden aan te grijpen om deze tendens te versterken. Een van de manieren waarop dat kan, is door ondernemers in hun kracht te zetten en regelgeving aan te passen zodat voorzien kan worden in de groeiende vraag. DENK Rotterdam wil daarom ook de regelgeving omtrent nachtwinkels moderniseren. Naar aanleiding van een meningspeiling onder alle avond- en nachtwinkels in Rotterdam, uitgevoerd door DENK Rotterdam, is gebleken dat bij ca. 80% van alle avondwinkels de wens leeft om

langer geopend te kunnen zijn. Bijna alle avond- en nachtwinkels in Rotterdam hebben dus behoefte aan een uitbreiding van deze openingstijden. Het verlengen van de openingstijden voor avond- en nachtwinkels zal Rotterdam aantrekkelijker maken voor inwoners en bezoekers. De werkgelegenheid zal tevens gestimuleerd worden waarbij de oneerlijke concurrentie van supermarkten aan banden zal worden gelegd.

- Versnelling van de energietransitie. Binnen de Rotterdamse economie liggen de kansen voor het grijpen. De energietransitie biedt veel kansen om vooruitgang te boeken. Hierbij is het van belang dat wij als Rotterdam niet bang zijn om als pionier vooraan te lopen. Door middel van revolverende projecten kunnen we initiatiefnemers stimuleren om bij te dragen aan de energietransitie. Denk hierbij aan de toepassing van waterstof, welke de toekomst heeft. Het produceren maar ook het importeren van de duurzame stof gaat mogelijk worden gemaakt. Rotterdam zal namelijk nooit voldoende waterstof kunnen produceren

om het hele land van duurzame energie te kunnen voorzien.

Door middel van het gebruik van scheepvaart kan de waterstof geïmporteerd worden met behulp van gespecialiseerde operators, steigers en tanks. De Rotterdamse haven speelt hierin een belangrijke rol waarbij de waterstof via de terminal vervoerd kan worden door middel van waterstofleidingen. Waterstof kan dan ook bij uitstek de duurzame stof zijn welke we kunnen gebruiken als alternatief op gas voor het verwarmen van woningen. Om dit op grote schaal te kunnen doen moeten er grote producenten opstaan.

- Circulaire economie. Grondstoffen worden steeds schaarser door een groeiende wereldbevolking. Door een toenemende welvaart gebruiken wij als mensen steeds meer waarbij er niet genoeg wordt gerecycled. DENK Rotterdam wil dan ook de focus leggen op het optimaal inzetten van grondstoffen en het hergebruiken ervan. Deze vorm van economie levert veelal milieuwinst en energiebesparing op. Producten worden bijvoorbeeld slimmer ontworpen wat leidt tot minder gebruik van grondstoffen en energie, een langere levensduur van producten en hergebruik van onderdelen. Bedrijven zullen dan ook aan de slag gaan met het hergebruiken van producten en grondstoffen. Dit biedt kansen voor bedrijven omdat grondstoffen op deze wijze hun waarde behouden en er steeds minder afval ontstaat.

- De gemeente zet samen met Rotterdam Airport in op het mogelijk maken van meer directe vluchten naar het buitenland. Er leven tienduizenden inwoners in Rotterdam met verschillende landen van herkomst. Wanneer deze Rotterdammers naar land van herkomst willen om familie of naasten te bezoeken, dan moeten zij dit momenteel via immense omwegen doen. De gemeente maakt het makkelijker voor al deze groepen Rotterdammers. De gemeente zet in op het mogelijk van meer directe vluchten naar onder andere landen zoals Turkije, Marokko, Suriname, Bosnië en Kaapverdië.
-

11 Haven

De haven is de ziel van Rotterdam en nog altijd enorm belangrijk voor de stad. Alles in Rotterdam is met water verbonden en de haven is de pracht en praal van dit waternetwerk en onlosmakelijk verbonden met de historie en toekomst van de stad. Rotterdammers kunnen dan ook terecht trots zijn op een haven die van wereldklasse is. DENK Rotterdam staat voor het verder versterken en ontwikkelen van de Rotterdamse haven. De gemeente Rotterdam dient haar stimulerende rol verder te vertolken.

- Behouden van een vestigingsklimaat van hoog niveau voor de Rotterdamse haven. Het vestigingsklimaat is erg belangrijk voor bedrijven. Een stabiel beleid, kwaliteit van de dienstverlening, voldoende gekwalificeerd personeel, goede bereikbaarheid van de haven en verdere verduurzaming zijn hierbij belangrijke uitgangspunten. Door een vestigingsklimaat van hoog niveau zal de internationale concurrentiepositie van de Rotterdamse haven worden versterkt.
- Een haven die een centrale positie in gaat nemen op de wereldmarkt. De gemeente dient dit in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam te doen door elkaar continu te versterken. De Rotterdamse haven is enorm gegroeid, maar niet hard genoeg om op te boxen tegen de groei van Chinese havens. Door een centrale positie in te nemen op de wereldmarkt wordt de positie van de Rotterdamse haven in de wereldhandel versterkt. Deze centrale positie dient ook ingenomen te worden als het gaat om circulariteit en duurzaamheid. De gemeente dient de Rotterdamse haven te steunen bij het worden van een Europees punt in de productie, het vervoer en overslag van hernieuwbare energiedragers en het gebruik van restwarmte. Om

het juiste personeel aan te trekken gaat de gemeente in overleg met betrokkenen en actief zorgen voor scholing, omscholing en bijscholing.

- De gemeente en Havenbedrijf Rotterdam kennen bij de uitgifte van industrie- en havengronden zwaarte toe en geven prioriteit aan kwaliteit van werkgelegenheid en duurzaamheid. Met oog op de concurrentiepositie van de haven zal er een internationaal vergelijkend onderzoek worden ingelast naar de invloed van legeskosten en grondprijzen op de concurrentiepositie van de Rotterdamse haven.
- De gemeente zal actiever optreden als aanjager bij het Rijk en de provincies voor een langdurig maatregelenpakket waarmee meer zekerheid ontstaat omtrent vergunningverlening van activiteiten. De gemeente gaat hiermee zorgen voor meer investeringszekerheid en ontwikkelingsruimte voor de Rotterdamse haven. Voor investeringszekerheid is het belangrijk om aansluiting te zoeken bij Europees beleid. De Green Deal van Timmermans is hierbij leidend en het opvolgen van de Fit for 55 pakketten is cruciaal. De ontwikkelingsruimte gaat hand in hand met de ontwikkelingsruimte

van sectoren als bijvoorbeeld woningbouw, natuurbehoud en natuurbescherming.

- Continu Inzet op verdere verduurzaming van de haven en havenactiviteiten. De gemeente stimuleert het Havenbedrijf verder om door te gaan met het bieden van aantrekkelijke tarieven voor schepen die aantoonbaar duurzaam of energiezuinig functioneren. Hierbij gaat de gemeente de emissieprestaties van alle schepen die de Rotterdamse haven faciliteert, internationaal indexeren. Ook gaat de gemeente de milieu impact van de bedrijven in het havengebied indexeren. Op deze manieren zal beter in beeld gebracht worden welke schepen aantoonbaar duurzaam of energiezuinig functioneren.
- De kolenoverslag en zodra economisch mogelijk de overslag van andere fossiele en milieubelastende goederen in de Rotterdamse haven dienen verder afgebouwd te worden. Tegelijkertijd stimuleert de gemeente de toename van de havenactiviteiten van toekomstige energiedragers in Rotterdam.

- -De gemeente spant zich in om op lange termijn duidelijkheid en zekerheid te helpen verschaffen in het beleid dat gehanteerd wordt voor nieuwe, relatief onbekende activiteiten met potentieel gevaarlijke stoffen en nieuwe technieken waarbij sprake is van straling.
- De gemeente Rotterdam stimuleert een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, culturele voorzieningen en clustervorming en biedt een aantrekkelijk woonklimaat. De gemeente zal dit doen door in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam en andere ketenpartners zoals het onderwijs en het Rijk in te zetten op scholing en het verbeteren van de doorstroming van school naar werk. Er zullen meer fysieke leer-werkomgevingen worden ontwikkeld om aan de veranderde vraag te voldoen waarbij carrièrestart- en baangaranties worden gegeven.
- De gemeente Rotterdam zal in samenwerking met het Havenbedrijf en koepelorganisaties de werkgelegenheid van de haven en havengerelateerde bedrijven stimuleren en hiertoe projecten ondersteunen en ontwikkelen.
- De gemeente roept zowel het Havenbedrijf Rotterdam als de koepelorganisaties en bedrijven actief op en stimuleert hen om het Charter Diversiteit te onderschrijven en te ondertekenen.
- Het tekort aan havenpersoneel oplossen. De haven heeft te kampen met een tekort aan personeel op alle niveaus. Er moet meer personeel worden aangetrokken door de veranderende vraag naar arbeid door de energie- en grondstoffentransitie. De transitie zullen de spanning op de arbeidsmarkt vergroten. De gemeente gaat inzetten op een verbetering van bestaande en nieuwe opleidingen voor toekomstbestendige beroepen om de spanningen op de arbeidsmarkt te beperken en gaat havengerelateerde werkgelegenheid verder ontwikkelen. Dit gaat de gemeente doen in samenwerking met onder andere het Scheepvaart en Transport College. Havengerelateerde opleidingen gaan nadrukkelijk worden opgenomen in curricula van mbo-instellingen in Rotterdam. Ook gaat de gemeente zoeken naar aansluiting van havengerelateerde opleidingen met hbo- en wo instellingen in Rotterdam.

- De gemeente Rotterdam zal de noodzaak van een inclusieve arbeidsmarkt in de Rotterdamse haven ter hand nemen. Dat gaat gestimuleerd worden door werknemers, werkgevers, studenten en scholen in alle leeftijdsgroepen met alle etnische achtergronden en van verschillende geslachten. Een inclusieve arbeidsmarkt is namelijk een vereiste voor het aantrekken van niet alleen de juiste kwantiteit, maar ook de kwaliteit aan mensen die de haven nodig heeft.
- De gemeente Rotterdam zal alle betrokken partijen in de haven rechtstreeks en via het Havenbedrijf of andere koepelorganisaties oproepen om specifieke en gerichte aandacht te geven aan kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Deze groepen gaan gestimuleerd worden met nieuwe vormen van solliciteren en de gemeente zal erop toezien dat een Social Innovation Bond wordt opgezet.
- De gemeente gaat ervoor zorgen dat de luchtkwaliteit in de Rotterdamse haven voldoet aan de wettelijke normen met de ambitie om de luchtkwaliteit verder te verbeteren. De gemeente zal hierbij aandacht hebben en behouden voor aspecten die de luchtkwaliteit van de haven beïnvloeden in aansluiting op de Europese Green Deal en andere beleidskaders van de Europese Unie.
- De gemeente zet in samenwerking met het Havenbedrijf en alle bedrijven in de Rotterdamse haven in op een clusteraanpak om verschillende activiteiten te verbinden en te versterken in de strijd tegen internationale criminaliteit. Internationale criminaliteit wordt namelijk een steeds groter probleem in de Rotterdamse haven. Dit tast niet alleen de reputatie van de Rotterdamse haven aan maar ook van de stad.

- Bereikbaarheid van het havengebied gaat verbeterd worden. Er zijn geen tot uiterst beperkte ov-mogelijkheden in het Havengebied. De gemeente zal in samenwerking met Havenbedrijf en alle bedrijven in de Rotterdamse haven actie ondernemen door in te zetten op vergroting van de bereikbaarheid van de haven als leer en werklocatie. Dit zal onder andere gedaan worden door in te zetten op alternatieve vervoersmogelijkheden zoals collectief vervoer, carpoolen en onbemande varianten van het ov.
- Haven in Gaza. Rotterdam neemt het voortouw bij de aanleg van een haven in de Gazastrook. Voor de Palestijnen is het hebben van een eigen haven van groot belang voor de economische ontwikkeling van Gaza en het achterland en de gebieden op de Westelijke Jordaanoever. De bouw van de haven zal namelijk op zichzelf een economische stimulans vormen en bijdragen aan de creatie van werkgelegenheid in de Gazastrook. Een duurzame economische ontwikkeling in de Palestijnse Gebieden kan een bijdrage leveren voor het bereiken van duurzame vrede in de regio. Ook zullen de Palestijnen niet langer meer afhankelijk zijn van buitenlandse, met name Israëliëse faciliteiten en kunnen zij

zelfstandig in- en uitvoer organiseren. Hierdoor kunnen besparingen worden gerealiseerd op invoerprijzen en inkларingskosten en kunnen gunstiger exportopbrengsten worden gerealiseerd. De haven van Rotterdam is een wereldhaven en dat neemt grote maatschappelijke verantwoordelijkheid met zich mee op wereldniveau. De gemeente zal in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam en het Rijk dan ook meer maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen om economische onafhankelijkheid te creëren in Palestina door bij te dragen aan de ontwikkeling van een haven in Gaza zoals dit in de jaren 90 is gepoogd.

- De gemeente stopt de handelsmissies die in het kader van havenactiviteit worden gevoerd naar China vanwege de genocide die door de Chinese overheid wordt gepleegd op de Oeigoeren. De stedenband met Shanghai wordt opgezegd.

12 Milieu & Duurzaamheid

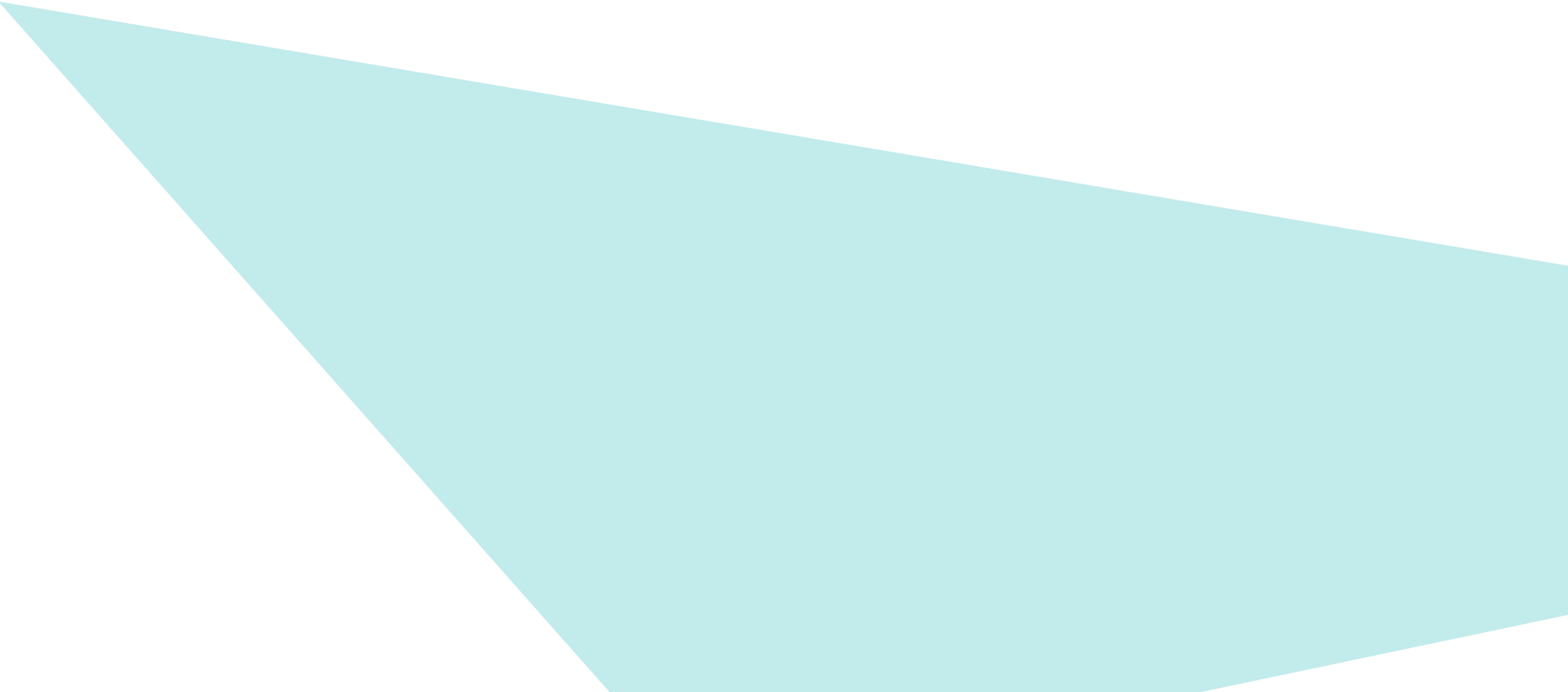
Duurzaamheid is voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen een van de grootste uitdagingen. DENK Rotterdam gaat daarom blijven inzetten op verdere verduurzaming.

DENK Rotterdam stimuleert innovatie en probeert een steentje bij te dragen bij het tegengaan van de klimaatverandering. Daarom gaan er extra maatregelen getroffen worden om de uitstoot

van CO₂ te beperken en daarmee een bijdrage te leveren aan het beperken van de opwarming van de aarde en stijging van de zeespiegel. Om iedereen mee te laten doen met de energietransitie gaat er rekening gehouden worden met het inkomen, woonsituatie en dergelijke omstandigheden.

- Verslechtering van het luchtklimaat tegengaan. De luchtkwaliteit in Rotterdam mag niet verslechteren. Om het lokale luchtklimaat in de stad niet te verslechteren zal de gemeente er op toezien dat er geen nieuwe kolencentrales op de Maasvlakte meer worden gebouwd.
- Extra inzetten op verduurzamen door middel van renovatie en herstel van zoveel mogelijk woningen in Rotterdam. De gemeente gaat meer subsidies beschikbaar stellen voor de verduurzaming van woningen.
- Voorkomen van energiearmoede. De energiemarkt is op hol geslagen. Door een unieke samenloop van omstandigheden lopen de prijzen voor elektriciteit en gas ongekeerd hard op. Als de prijzen zo hoog blijven, wacht duizenden huishoudens in Rotterdam een fors hogere energierekening. De hogere energierekening zal voor duizenden kwetsbare Rotterdammers betekenen dat zij niet meer hun vaste lasten kunnen betalen. Er gaat dan ook alles aan gedaan worden om energiearmoede tegen te gaan. De gemeente ontziet kwetsbare Rotterdammers bij maatregelen die een financiële inbreng nodig hebben.
- De gemeente stelt Rotterdammers, die in een schuldsanering of schuldhulpverleningstrajecten zitten, vrij van eigen bijdragen ten behoeve van de energietransitie of zal hiervoor beleid ontwikkelen. Rotterdammers die al onder de armoedegrens leven zullen niet opgezadeld worden met extra lasten en kosten die zij niet kunnen betalen.
- De gemeente zal elektrisch rijden stimuleren door middel van strategische plaatsing van benodigde randvoorzieningen zoals oplaadpunten en oplaadstations bij lokale pompstations.
- Het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets verder te stimuleren door een beloning te geven wanneer mensen de auto laten staan. De gemeente gaat in gesprek met bedrijven en organisaties en gaat vragen om bijvoorbeeld een korting te geven op aankopen en tickets indien mensen met groene alternatieve vervoersmiddelen komen.

- De gemeente gaat de Rotterdammers meer inspraak geven met betrekking tot de energietransitie. Alleen ondersteuning is onvoldoende. De burgers zelf gaan meer te zeggen hebben over het beleid dat alle Rotterdammers aangaat.
 - Verdere inzet op vergroening van de stad. Wanneer groen wordt weggehaald in een bepaald gebied, komt er evenveel groen voor terug.
 - Verdere inzet op ontwikkeling van blauwe en groene daken in de binnenstad. Met name in de binnenstad is er sprake van een enorme verdichting. De gemeente gaat creatief om met deze verdichting en zorgt voor voldoende groen. De gemeente neemt hier een voorbeeldfunctie in en stelt alle geschikte publieke gebouwen beschikbaar voor blauwe en groene daken.
 - Continu inzet op gebruik en ontwikkeling van kadestroom. De gemeente gaat hierover in overleg met de cruiseschepenindustrie en de binnenvaart.
 - De gemeente gaat er alles aan doen om voedselverspilling in de stad te voorkomen. De gemeente maakt hierover harde afspraken maken met de horeca, supermarkten, de Voedselbank en andere relevante instellingen om voedselverspilling tegen te gaan.
-

- Tarieven van het warmtenet loskoppelen van gasprijzen en voorzien van een eerlijke prijs. De kosten voor de energietransitie gaan eerlijk verdeeld worden. De gemeente voorkomt dat er grote verschillen in tarieven ontstaan om woningen te verwarmen. De gemeente doet dit onder andere door de warmtenetten te socialiseren en op deze manier energie-onrechtvaardigheid uit te bannen.
-

13 Cultuur, Recreatie & Natuur

Rotterdam is de meest diverse stad van Nederland. Rotterdam is één en al cultuur. Helaas ziet DENK Rotterdam dat het huidige cultuuraanbod niet alle Rotterdammers aanspreekt. DENK Rotterdam wil dat iedereen mee kan genieten en daarom gaat DENK Rotterdam zich voor het volgende inzetten:

- Het bij het toekennen van gelden voor culturele activiteiten een absoluut speerpunt maken van diversiteit. Culturele activiteiten gaan zoveel mogelijk groepen Rotterdammers aanspreken zodat zo veel mogelijk Rotterdammers zich erin herkennen, zodat de leefwerelden in onze stad met elkaar verbonden worden door middel van deelname aan cultuur. Verbreding van publiek wordt derhalve een doelstelling die nadrukkelijker meegegeven wordt aan gesubsidieerde instellingen.
- Het enthousiasmeren van jongeren voor cultuur. Het Jeugd-cultuurfonds gaat daarom beter onder de aandacht gebracht worden bij Rotterdammers, zodat deze middelen beter ingezet kunnen worden om Rotterdamse jeugd uit een gezinnen met een kleine portemonnee in staat te stellen om zich cultureel te ontwikkelen.
- Een migratiemuseum in Rotterdam. Het is van groot belang dat de migratiegeschiedenis van Rotterdam en de reden waarom zoveel immigranten in Rotterdam zijn terecht gekomen vast te leggen. Om de komende generaties iets mee te geven over de migratiegeschiedenis van Rotterdammers gaat er meer stil gestaan worden bij de geschiedenis en de link met het heden. Immigratie is namelijk een heel groot deel van de Rotterdamse samenleving en heeft de stad gevormd en haar huidige karakter gegeven. De gemeente subsidieert de komst van een migratiemuseum in Rotterdam om Rotterdammers bewust te maken van de migratiegeschiedenis.
- Festivals blijven organiseren. De gemeente dient door te gaan met het subsidiëren van festivals die zorgen voor de verbinding van de leefwerelden van Rotterdammers en de stad aantrekkelijk maken. De gemeente dient hierbij extra inzet te plegen om de diversiteit

van festivals te bevorderen zodat er meer aansluiting kan worden gezocht met de wensen van de Rotterdammers. Ook wordt de stad aantrekkelijk gemaakt doordat festivals niet alleen uitnodigend zijn voor Rotterdammers, maar voor alle Nederlanders en toeristen.

- Een subsidiepotje voor jongeren die creatief gebruik maken van social media ten behoeve van de promotie van onze stad. Sociale media zijn niet meer weg te denken uit het hedendaagse leven. Vooral niet in een samenleving die steeds verder aan het digitaliseren is. Social media is een krachtig middel om Rotterdam op de kaart te zetten. De gemeente stelt meer financiële middelen ter beschikking aan jongeren die affiniteit hebben met social media die kunnen helpen bij het promoten van Rotterdam.
- Het in samenwerking met RTV Rijnmond bewerkstelligen dat deze omroep een breder publiek aanspreekt en in de programmering een afspiegeling vormt van de regio. De omroep gaat beter aansluiten bij de leefwereld van alle Rotterdammers. Een diverse programmering zorgt ervoor dat meer Rotterdammers bereikt kunnen worden en beter op de hoogte kunnen worden gesteld van alle actualiteiten in Rotterdam.
- Meer groen- en speelvoorzieningen in de eigen wijken. Rotterdam is aan het verdichten. Deze verdichting mag niet ten koste gaan van genoeg groen- en speelvoorzieningen. De gemeente gaat haar aanpak intensiveren in gebieden waar nog onvoldoende groen- en speelvoorzieningen zijn. De inspraak van bewoners, kinderen en de wijkraden dienen te allen tijde meegenomen te worden bij de besluitvorming.
- Inclusieve speeltuinen. De gemeente gaat niet alleen meer speelvoorzieningen realiseren in de wijken van Rotterdam, maar ook de inclusiviteit van deze voorzieningen vergroten. Zo gaan ook kinderen met een beperking samen met alle andere kinderen kunnen spelen. De speeltuinen in Rotterdam gaan gebruiksvriendelijker worden gemaakt voor kinderen met een beperking. Een aanpak om belemmeringen weg te nemen voor kinderen met een beperking gaat stadsbreed uitgerold te worden.

14 Bestuur & Democratie

Rotterdam staat bekend als de stad waar de burgers keihard hebben gestreden om deze weer op te bouwen. Rotterdammers moeten dan ook meer inspraak kunnen hebben in het reilen en zeilen van hun stad want aan goede ideeën is er geen tekort. DENK Rotterdam wil de mening van Rotterdammers daarom beter betrekken bij het stadsbestuur. Zowel vóór het opstellen van gemeentelijke plannen, als daarna, dient inspraak van Rotterdammers een topprioriteit te zijn. DENK Rotterdam vindt het dan ook ontzettend belangrijk dat de visies van burgers niet in de bureaula verdwijnen van een ambtenaar.

Het aandragen van ideeën moet geen proces zijn waarbij de burgers verstrikt raken in regels en procedures. Met de ingezette verandering om apolitieke wijkraden op te richten verliest de wijkdemocratie.

Meer democratie voor de wijken. Wijkraden die jarenlang mochten besluiten over burgerinitiatieven worden met het nieuwe 'wijk aan zet' aan de kant geschoven. Bewonersinitiatieven zijn onlosmakelijk verbonden met het werk van de wijkraad.

De initiatieven zijn een integraal onderdeel van de ontwikkeling van de wijk.

DENK Rotterdam staat voor:

- Een evenredige verdeling tussen de stemkracht van de wijkraad en de bewoners voor burgerinitiatieven, waarbij de draagkracht van de wijkraad telt voor 50% en de bewoners bijdragen aan de overige 50%.
- Het instellen van een quorum waarbij er een minimale hoeveelheid aan burgers online gaan beslissen over bewonersinitiatieven. Zonder een quorum zal een select groepje van actieve burgers de initiatieven erdoorheen jagen die hen aanspreken.
- Alle bestedingen in de wijk gaan vorm krijgen in een goede balans tussen de wijkmanager en wijkraad. In het nieuwe systeem neemt de wijkmanager zelf het definitieve besluit. Hij of zij heeft het hierin helemaal alleen voor het zeggen. De gemeente Rotterdam dient een model te ontwerpen om een goede balans tussen wijkraad en wijkmanager te creëren bij het nemen van beslissingen en/of besluiten.
- Meertalige communicatie bij het gemeentelijk servicenummer 14010. Eenieder die naar het gemeentelijke servicenummer belt gaat adequaat te woord worden gestaan. Met betrekking tot expats die eventuele vragen hebben is er al een expat loket ingesteld. In de communicatie met meertalige zou het nuttig zijn wanneer de medewerkers de burgers meteen al in diverse talen te woord kunnen staan. Op deze wijze zijn Rotterdammers die de Nederlandse taal (nog) niet machtig zijn niet afhankelijk van derden en tolken.
- Het bieden van tegenmacht. Door de decentralisatie heeft de gemeente er een legio aan taken bij gekregen. Toch wordt het raadslidmaatschap nog steeds aangemerkt als een parttime baan. Dit terwijl de meeste raadsleden veel meer tijd kwijt zijn aan hun onderwerpen dan de voorgestelde 20 uur per week. Met de verhoogde werkdruk en een groeiend ambtelijk apparaat moeten fracties met een aantal fractiemedewerkers de gang van zaken controleren. Om voldoende tegenmacht te kunnen bieden zal het raadslidmaatschap een fulltime baan worden.
- Het toepassen van de menselijke maat in het beleid. Het vertrouwen van de burgers in de overheid is ernstig beschadigd door de toeslagenaffaire bij de belastingdienst. De tien jaar durende affaire

heeft een enorm maatschappelijke impact gehad op het vertrouwen van burgers in overheidsorganisaties. Uit recentelijk onderzoek van het SCP is tevens gebleken dat ongeveer 16% van de deelnemers discriminatie heeft ervaren door instanties. De gemeente gaat dan ook ten alle tijden de menselijk maat leidend stellen in het voorgestelde beleid en individueel maatwerk leveren.

- Stoppen met het gebruik van discriminerende algoritmes. Het afgelopen jaar heeft DENK Rotterdam met toenemende zorgen kunnen zien hoe de gemeente steeds meer inzet op het gebruik van algoritmes. Artikel 1 van de Grondwet verbiedt discriminatie op welke grond dan ook. Burgers worden op een risicolijst geplaatst, naar aanleiding van een statistisch gegenereerd risicoprofiel.

DENK Rotterdam staat dan ook voor:

- Het per direct stoppen van de toepassing van algoritmische risicoprofilering van burgers in de sociale zekerheid. Algoritmes zorgen er namelijk voor dat er per definitie vooringenomenheid ontstaat. De beginselen van behoorlijk bestuur, zoals vastgelegd in de

AWB verbieden namelijk dat de overheid vooringenomen besluiten neemt.

- Proactief aanbieden van hulp aan burgers om geen fouten te maken bij hun administratie. De gemeente dient zich hierbij te focussen op het ondersteunen van burgers in plaats van te sanctioneren. De gemeente dient dan ook een meer dienstbare benadering ten aanzien van bijstandsgerechtigden te implementeren waarin er gezocht wordt naar alternatieven voor de huidige repressieve data-aanpak.
- De gemeente voorkomt zelfverrijking. De regels omtrent de beloning van (top)ambtenaren worden aangescherpt. Hoge vergoedingen voor ambtenaren worden gematigd. Indien de gemeente subsidie of opdrachten verleent aan andere partijen, dan worden er ook verscherpte beloningseisen toegepast voor de bestuurders van deze partijen.
- De gemeente is altijd transparant. Dit betekent dat er terughoudender om wordt gegaan met geheimhouding en vertrouwelijkheid, zodat alles in de openbaarheid te volgen is voor de Rotterdammer.

stem DENK

VOOR

IEDEREEN

DENK ROTTERDAM

1

LIJSTTREKKER
Faouzi ACHBAR

2

**Enes
YİĞİT**

3

**Natasha
MOHAMED-HOESEIN**

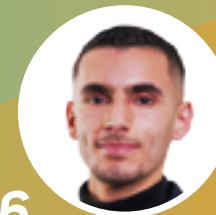
4

**Serkan
SOYTEKIN**

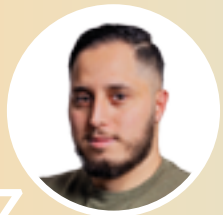
5

**Elika
REHIM ZADEH**

6

**Naoufal
AKHATAB**

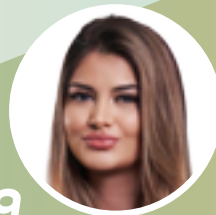
7

**Brahim
ELARKOUBI**

8

**Jane
ORTET**

9

**Türkan
KESGIN**

10

**Rashied
DAHAE**

11

**Safa Simone
SODIRIJO**

12

**Nelson
RODRIGUES**

13

**Şeyda
DOKGÖZ**

14

**Enes
AYHAN**

15

**Stephan
VAN BAARLE**

16

**Chahid
AZARKAN**

17

**Tunahan
KUZU**

LIJST 6

KANDIDATEN GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN 14-15-16 MAART 2022

Tunahan KUZU

Farid AZARKAN

Stephan VAN BAARLE

BETAALBAAR WONEN VOOR IEDEREEN

VOOR KEIHARDE BESTRIJDING VAN
RACISME EN DISCRIMINATIE

VOOR GOEDKOPER OV
EN VERLAGING PARKEERTARIEVEN

GELIJKE KANSEN VOOR IEDEREEN

MINDER REGELDRUK VOOR
ONDERNEMERS

bewegingdenk.nl

stem DENK

VOOR

IEDEREEN

LIJST 6

1

Faouzi ACHBAR

14-15-16 MAART 2022
GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

bewegingDENK.nl

DENK behoudt zich alle intellectuele eigendomsrechten en andere rechten voor met betrekking tot alle in dit verkiezingsprogramma aangeboden informatie (waaronder alle teksten, grafisch materiaal en logo's). De informatie in dit verkiezingsprogramma is uitsluitend bedoeld als algemene informatie en is richtinggevend voor de politieke activiteiten van DENK in de periode 2022-2026. Er kunnen geen rechten aan de informatie in dit verkiezingsprogramma worden ontleend. DENK heeft grote zorgvuldigheid in acht genomen bij het samenstellen van dit programma en daarbij gebruik gemaakt van bronnen die betrouwbaar geacht worden.